

OCTUBRE-NOVEMBRE 2011

La Toca

Aspecte de l'acte institucional de l'Onze de Setembre mentre parla Arcadi Oliveres
(fot. de M. Alsina)

LA MUNTANYA DEL MARBRE S.C.P.

Taller: Carretera de Vic, núm. 74 - MOIÀ

Tel. 93 820 80 96 - Fax 93 839 91 58

Tel. mòbil 608 192 380 - 629 189 292

MARBRES - PEDRES I GRANITS
SILESTONE I COMPACSTONE

Demani'ns pressupost!

Obert: feiners i dissabtes matí

Ctra. de Vic, 22-24 - 08180 Moià

Tel./Fax: 93 820 84 93

moiacuines@gmail.com

CUINES PLENES DE VIDA.
TENDÈNCIES ACTUALS EN DECORACIÓ

DISSENY PERSONALITZAT

Index

Editorial	3
Pluviomètrica	4
Punts de vista	5
El Moianès fa cent anys segons «El Pla de Bages»	
Octubre-novembre de 1911	7
La masia de Mussarra	8
Celebració coetània	9
L'Esplai	10
Rafel Casanova	11
Caminades pel Moianès	12
Curiositat numèrica	13
Festes de setembre	14
Publicacions	18
Biblioteca de Moia	21
Vivint la Jornada Mundial de la Joventut	22
Pàgines de l'Institut	28
Veus arbòries	29
Pensaments caçats al vol	31
Campanades	32
Pi amunt	33
Discurs presidencial	35
Notícies de l'Estany	38
Noticiari	39

DIPÒSIT LEGAL B-4501-1983

MOIÀ

OCTUBRE-NOVEMBRE 2011
Any 65 Núm. 723-724
Redacció: Joies, 11, tel 93 820 81 36
Impressió: Winihard **Gràfics**, Moia
Fotografies: S. Renom, C. Illa,
M. Alsina i particulars

LA TOSCA es membre de l'Associació
Catalana de la Premsa Comarcal
LA TOSCA a INTERNET:
<http://www.latosca.org>
latosca@latosca.org

TEMPS DIFÍCILS

ertament tothom coincideix a dir que ens trobem en temps difícils: hi ha el problema de l'escalfament global del planeta Terra, que requeriria unes mesures a nivell mundial que no s'acaben de prendre; hi ha el problema de la fam, que afecta multituds immenses, problema que tampoc no s'afronta amb decisió; hi ha el problema de la violència en una sèrie de països, que tampoc no fa cara de minvar; hi ha la crisi econòmico-financera a Occident en general, que sembla que no ha pas tocat fons i que genera dificultats, malestar, atur, penúries...; hi ha el problema de les escandaloses injustícies socials, amb desigualtats intolerables; hi ha contínues manifestacions de delinqüència en països com el nostre, com també d'incivisme; hi ha, també en països com el nostre, una degradació dels valors, dels ideals, juntada amb una accelerada minva dels sentiments i pràctiques religiosos tradicionals, amb la consegüent desvertebració social, afegida a la presència d'una immigració tan voluminosa que serà difícil d'integrar; hi ha el problema, als Països Catalans, dels atacs a la nostra llengua pròpia i, més en general, de les dificultats que es posen a poder mantenir la nostra personalitat diferenciada... I segur que ens deixem molts altres problemes al tinter —o, més ben dit, al «tòner», ja que també s'han produït tantes innovacions tecnològiques que, si bé tenen molts aspectes positius, arriben a marejar.

Vol dir, tot això, que, des dels individus fins a les instàncies mundials, passant per tots els estadis intermedis, hauriem de reflexionar molt, informar-nos seriosament, dialogar amb serenitat i profunditat, canviar hàbits, reordenar prioritats... Tant de bo que ho sabéssim fer i que aquests temps difícils que estem patint fossin la gènesi de temps millors. Posem-hi, cadascú des de la seva responsabilitat, el nostre gra de sorra.

ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE L'ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Agost del 2011

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	28'7	11'7	20'6	7	-	3	SW	-	
De l'11 al 20	33'8	14'8	23'5	7	-	3	SW	-	
Del 21 al 31	34'2	11'6	20'3	8	-	3	SW	-	-

Setembre del 2011

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	30'5	14'7	21'5	6	1	3	SW	0'8	
De l'11 al 20	29	10	19'8	7	2	1	SW	0'1	
Del 21 al 30	28'5	11'3	19'4	8	1	1	SW	2'4	3'3

Carles Illa i Casanova té establerts els següents serveis d'informació meteorològica per internet: MeteoMoià: <<http://www.elmoianes.net/meteoMoia.htm>>

Visió del temps en directe: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam_Foto.htm>

El temps que fa a Moià en aquest instant:

<<http://www.elmoianes.net/meteoPublicacioExterna.htm>>

Per a contactar: <meteoMoia@elmoianes.net>

Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

PUNTS DE VISTA

De l'arbre caigut, tothom en fa llenya

No és gens fàcil ni planer remar contra corrent i trencar una llança a favor d'allò que quasi tothom menysté i reprova. Malgrat tot, vull provar de ser tan objectiu com pugui i no deixar-me portar pels sentiments que, vulgues que no, sempre et fan companyia quan vols escriure quelcom.

En els darrers mesos i oi més passades les darreres eleccions municipals, Moià ha estat protagonista en molts dels mitjans de comunicació i no pas justament pels seus valors culturals, socials i ètics, que en té amb escreix; ho ha estat sobretot per la seva situació econòmica, que ja feia anys que tothom sabia que era delicada i que en fer el canvi de regidors s'ha posat en evidència.

Anem a pams. Ningú que conegui Moià no podrà negar que en els darrers vint-i-cinc anys el poble ha experimentat un progrés com no s'havia vist en els primers vuitanta anys del segle XX. Moià va endegar dues zones industrials molt importants, que van crear dotzenes de llocs de treball, per un costat a la zona del Prat i més endavant al Pla-romaní - la Bòvila. Moià va inaugurar un pavelló municipal i una zona de camps d'esport, amb gespa artificial, va celebrar durant una pila d'anys la fira de finals d'estiu, que fou molt important i d'anomenada. Es va endegar una zona esportiva per a una colla d'activitats motoritzades al Circuit Verd al Solà de la Vila, es va remodelar de bell nou tot el nucli antic i es van refer amb pedra places i carrers, es van tancar dues indústries tèxtils importants, com Cal Comadran i les Faixes, i l'ajuntament va augmentar el seu patrimoni amb nous espais edificats. Es va resoldre d'una vegada per totes la ingent problemàtica de les urbanitzacions de Montví de Baix i de Dalt, afavorint la situació precària dels nous propietaris

d'aquest indrets, es va crear Can Carner, un edifici que dona acolliment no sols al Consorci del Moianès sinó també a la major part d'entitats culturals i lúdiques del municipi. Per cert, ^saben els nostres lectors la quantitat de feina que ha fet, fa i farà el Consorci? Saben que moltes comarques de Catalunya no tenen el seu Consell Comarcal tan ben muntat i que treballi tant pels seus pobles com el nostre Consorci?

Dit això, continuem amb el que dèiem. Es van tirar endavant una colla de plans parcials, amb la qual cosa es van obrir nous vials, places i carrers en el Pla d'Ordenació Municipal i fent que el poble prengués una notable embranzida de creixement i que molts veïns propietaris de terrenys sense gaire valor veiessin com se'ls revaloritzaven ràpidament. Es van ampliar i millorar les escoles públiques i es va estrenar la llar d'infants a la mateixa zona. Es va tirar endavant l'Institut d'Educació Secundària, que posteriorment fou ampliat. Es van fer importants obres a la recerca d'aigua potable, que avui abasteix una població de més de nou mil persones els caps de setmana. Es van obrir àrees comercials grans, sense que el petit i mitjà comerç hagués de tancar les portes. Es va inaugurar un nou i ampli escorxador, que traspasa en els seus serveis els límits de la nostra comarca. Es van fer obres i remodelacions importants en tot l'enllumenat del poble. I encara, sense voler fer un memorial exhaustiu de les moltes coses que s'han fet en els darrers vint-i-cinc anys, s'està a punt d'inaugurar el nou CAP al centre de la vila, que cobrirà a bastament les necessitats de la població. Es va estrenar l'auditori de Sant Josep, es va comprar la casa de la Masia...

Fóra llarg de voler-ho esmentar tot, ja que ens deixàriem encara altres coses

que de ben segur els lectors més avisats trobaran a faltar, en som conscients, i ens en disculpem.

Durant aquests anys s'han invertit grans quantitats de diners per poder portar a bon port la major part de les millores que més amunt hem deixat anotades. Per a fer obres, per a fer créixer un poble, per a donar els serveis necessaris, per a progressar, en un paraula, fan falta molts diners, i Moià no els ha tingut pas ni de bon tros i ha hagut de cercar-los allà on són: als bancs i caixes. El resultat el sap prou bé tothom: *Moià s'ha endeutat de tal manera que trigarà una pila d'anys a poder equilibrar la seva economia i poder fer inversions de nou.*

D'acord, pot trigar anys, però se'n sortirà, i tot el que s'ha fet, Moià ja ho té, ningú no li ho prendrà. Pot molt ben ser que s'hagi estirat més el braç que la mànega, que s'hagin gastat alegrement milions d'euros que de ben segur s'haurien pogut estalviar, que no s'ha mirat prou prim amb les targetes de crèdit, amb els préstecs i amb les hipoteques, ben cert. Que en un moment donat es va fer una revisió cadastral i un augment de l'IBI, catastròfics per a la major part de butxaques dels veïns; la prova fou la llarga protesta i el rosari d'actes, cassolades, manifestacions, protestes i cartells, empaerament del poble i llençols i draps en balcons i façanes, que van durar més

d'un any i Moià va dir prou. El poble hi tenia tot el dret i a més té la obligació de defensar els seus interessos, ja que «la caritat ben entesa comença per un mateix». Totalment d'acord, i si alguna cosa hom hi vol dir és que potser no calia fer-ho durar tants mesos, ni assistir als plens amb nassos de pallaso ni amb tricornis de guàrdia civil, ja que un ple municipal no és ni un circ ni una caserna.

I dit això acabo. Voldria que l'amable lector o lectora entengués ben clarament tot el que vull manifestar: ni vull de cap manera justificar les actuacions de l'Ajuntament de Moià dels darrers trenta anys ni vull condemnar-lo; pretenc fer una simple enumeració dels fets, tal com són, ni més ni menys. *Estic segur que els qui han passat en aquests anys per l'ajuntament pretenien fer el millor que sabien per Moià; una altra cosa és que se n'hagin sortit prou bé.*

I finalment també vull dir que durant aquests anys molts veïns del poble s'han vist beneficiats per l'ajuntament que avui condemnen, ja fos en la qualificació de terrenys, permisos d'obres i altres detalls que molts coneixen. No es pot ser mai ingrati: no és bo, ni sa, ni just que de l'arbre caigut, tothom en faci llenya.

Joan CAPDEVILA,
cronista i assagista

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg
Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

Visites diàries

EL MOIANÈS FA CENT ANYS

SEGONS «EL PLA DE BAGES»

OCTUBRE-NOVEMBRE DE 1911

12 d'octubre de 1911

Moya

Està ja del tot curat el fill del conegut propietari don Dionís Morató, a qui dies enrera se li havia engegat una escopeta de saló, ferintlo greument en la cuixa.

— El dia 9 acabà la vida ab la mort dels justos la eczemplar carmelita germana Rosalia, en el segle Virginia Jordi, natural de Falset: dels vintiquatre anys que contava de religió, els vintidós els havia passat entre 'ls moyanesos; actualment tenia quaranta quatre anys. En el enterro que tingué lloc al endemà se pogueren apreciar les moltes simpaties de que gosava la finada, hi assistiren ab blandó totes les educandes y nombrosa y escullida gentada: presidien el dol un germà y una neboda de la difunda. Desde aquestes columnes ens associem al sentiment de la familia y germanes carmelites per tant sensible pèrdua.

— Fa un mes que 'l veí de Moya, Andreu Ros, carregant tossinos a un carro, se li esverà l'animal y rebé una tremenda ferida en el tornell del peu, quedantli trinxats els dos ossos, tibia y peroné; l'han visitat varis metjes, y avuy, encare que molt delicat, se confia poguerli salvar el peu y la vida. Deu ho vulgui (1).

— Han passat dos fortes ruxades y els pagesos tots contents van preparant ses terres pera la sembra.

— Degut a la secada, la cullita de les tardaneries resulta molt petita; les patates se paguen a quatre pessetes el quintà.

— El senyor vicari Lie. Fortià Solà ha estat nomenat pera desempenyar igual càrrec a Sta. Maria d'Igualada; aquet

traslado l'han sentit molt els moyanesos per haverse de despedir d'un sacerdot molt virtuós y erudit; pera sustituirlo ha arribat ja Mossèn Ramon Bracons. Siga la enhorabona.

17 de novembre de 1911

Moya

Després de lluyta empenyada han sortit elegits candidats els senyors Tomàs Llop, Francisco Crivillers, Pere Gros, Isidro Ferrer y Gayetà Comellas: els quatre primers foren proposats pel ajuntament y l'últim per l'oposició. Sembla que 'ls bens comunals de la vila continuaran essent administrats com en els anteriors ajuntaments presidits pels alcaldes de dolsa memòria, senyors Dionís Morató y Francisco Fàbregas (2).

— Degut a la secada, l'anyada dels bolets ha resultat nOla.

— El veí Andreu Ros que dos mesos enrera sofrí la fractura dels ossos tibia y peroné, continua millorant; ja la cama està sens l'aparato y sembla que se li podrà salvar el peu.

— Els pagesos acabats els quefers de la sembra, comensen ara a girar les terres ab les fangues y arades grosses. Aquest any el nostre Sindicat s'ha compromès per tretze vagons de guano, que s'ha repartit en la comarca del Moyanés.

Transcripció i notes:
Jaume CLARA I ARISA

(1) Andreu Ros i Guix (n. 1880?), semoler, que llavors vivia a la plaça Major, 19.

(2) En aquestes eleccions foren elegits quatre partidaris de l'alcalde, Francesc Fàbregas: Tomàs Llop i Rodon (n. 1861 ?), majordom de la fàbrica de

la carretera de Vic (cal Nasiet); Francesc Crivillers i Genero (n. 1883?), flequer al carrer de Sant Antoni, 9; Pere Gros i Codina (n. 1875), carreter a la carretera de Manresa, i Isidre Ferrer i Bujons (n. 1867?), pagès a Casamitjana. Per l'oposició partidària de

l'ex-alcalde Joan Segalés només fou elegit Gaietà Comellas i Fruns (n. 1877?), majordom de la fàbrica del carrer de la Coma. L'1 de gener seria elegit com a nou alcalde l'aleshores ja regidor Sebastià Orriols i Vilardell.

LA MASIA DE MUSSARRA

am tenir, quatre amics, el privilegi d'accedir a l'interior de Mussarra, masia del terme de Monistrol de Calders, a la comarca del Moianès. Està situada a 660 metres d'altitud, davant per davant de Talamanca, poble del qual la separa la fondalada que la riera d'aquest nom ha conformat al llarg dels segles.

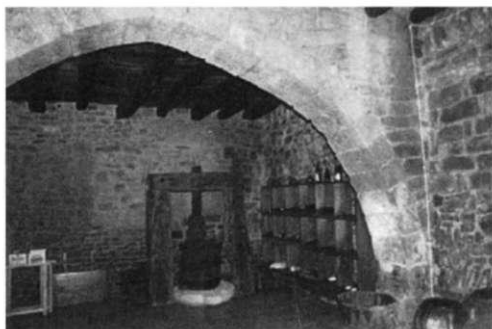
La casa «capitalejava» un grup de masies que arribaren a tenir parròquia pròpia, en l'alta edat mitjana. L'església romànica de Sant Pere, ubicada al costat de llevant de Mussarra, n'és una prova fefaent.

Els dies 13 i 14 d'agost de 1714 aquesta masia va acollir les tropes bor-

bòniques comanades pel comte de Montemar, que atacà les tropes austriacistes del marquès de Poal en la batalla de Talamanca, la qual tingué lloc a prop (a sota i al sud) de la pagesia.

Calia fer un petit pròleg històric abans de recollir imatges de les escales exteriors que donaven accés a les tines del vi; una d'elles, ara, funciona com a cisterna. Recollim també el forn de pa. Després, l'espai on hi havia les quadres del bestiar i que conserva encara una de les menjadores. També el celler, que compartia espai amb el trull o molí d'oli. I, en el nivell superior, la sala, que rebia llum per ambdós costats i exercia alhora com a

lloc de trobada i distribuïdor de les cambres.

La situació de la casa, amb vistes a Montserrat, al pla de Bages i als primers contraforts del Pirineu; la sensibilitat dels propietaris pel que fa a mantenir el

màxim d'elements antics, conciliant-los amb l'ús residencial, i l'estructura simple de l'edifici, ens permeten d'afirmar que Mussarra és avui una de les masies més boniques del Moianès.

Antonio MORA VERGÉS

CELEBRACIÓ COETÀNIA

Els moianesos i moianeses nascuts l'any 1946 i que, per tant, enguany celebren seixanta-cinc anys, van fer un viatge a França, concretament a la Provença, els dies 23-25 de setembre.

Van visitar Nîmes, Arle, Aigües Mortes i Avinyó.

Heus ací la fotografia del grup (coetanis i acompanyants, en total quaranta) davant el Palau dels Papes d'Avinyó.

L'ESPLAI

Heus ací les activitats de l'Associació de Gent Gran de Moià (l'Esplai), que extraiem del butlletí núm. 177 (setembre 2011).

Diumenge dia 4 de setembre a les sis de la tarda, ball amb Josep Maria d'Avinyó.

Diumenge dia 11 del mateix mes, a partir de les deu del matí, XVI Trobada de Puntaires, sota l'ombra dels arbres del parc municipal. A les sis de la tarda, escenificació de la comèdia *Jo seré el seu*

gendre, a càrrec de l'Associació de Dones de Caldes de Montbui.

Diumenge dia 18 a les sis de la tarda, projecció de la pel·lícula *Bicicleta, cullera, poma*, reportatge sobre la malaltia d'Alzheimer, protagonitzada per Pasqual Maragall.

Dimarts dia 20, excursió a Tuïr (Rosselló), amb visita a unes caves de vi, i dinar a Roses.

Dijous dies 22 i 29, de sis a vuit de la tarda, taller de musicoteràpia, patrocinat per la Diputació de Barcelona a través del Consorci del Moianès.

Diumenge dia 25 a les sis de la tarda, ball amb Raimon.

Amb l'arribada del nou curs l'Esplai ha programat moltes activitats: taller de la memòria, dibuix, pintura, català, tai-txi, gimnàstica, anglès, pilates, ball *country*, fer mitja, ioga, puntes al coixí, enquadernació, risoteràpia, informàtica, internet.

Aspecte de la trobada de puntaires

RAFEL CASANOVA

I pedestal del monument a Rafel Casanova que hi ha a Moià, el vaig veure molts anys sense la seva estàtua. M'acostava sempre al jardinet ple d'herbes que ningú no es molestava a arrencar, on sobresortia la petita columna grisa, com mutilada, òrfena de vida.

Rafel Casanova i Comes, nascut a Moià l'any 1660, va estudiar dret a Barcelona fins a obtenir el doctorat. En 1706 va ser elegit conseller de la ciutat de Barcelona. L'11 de setembre de 1714, quan va produir-se l'assalt final de les tropes borbòniques contra la ciutat comtal, Casanova, amb la bandera de santa Eulàlia —que, segons la tradició, només era desplegada en cas que la ciutat corregués un gran perill—, va dirigir-se a una de les muralles i va caure ferit de gravetat. Després de la capitulació de la plaça el van fer passar per mort, fins que en 1719 va aconseguir que li retornessin els béns que li havien confiscat.

Amb el ressorgiment del nacionalisme català, Casanova va convertir-se en el símbol de la lluita per les llibertats del Principat, que havien estat abolides pel decret de Nova Planta.

Rafel Casanova és per als moianesos una figura històrica intocable. El poble se sent orgullós del defensor de Catalunya i la seva casa nadiua és actualment un museu, on cada estança, cada racó parla del nostre convilatà que va enfrontar-se a l'enemic.

Des de menuda he visitat la casa de l'heroi. Allí el conservador d'aquell temps, en Joan Estevanell, m'explicava la història d'En Casanova. M'ensenyava la cambra on va néixer i les estances per on havia corregut de nen. D'aquella casa, a mi m'impressionava sobretot l'ampla escala, en la qual hi havia una cara grotesca que, segons ell, provenia de sota l'orgue de l'església parroquial, carota

que a mi em feia venir malsons a la nit (aquesta carota la veies, pujant l'escala, si et giraves d'esquena, i baixant, la tenies al davant, perquè era penjada a la paret del badalot que correspon al cantó del carrer de sota el campanar).

Amb l'arribada de la democràcia, cap a finals dels anys setanta, de seguida l'estàtua de Rafel Casanova va ser novament col·locada en el seu pedestal i cada Onze de Setembre les institucions moianeses i el poble en general s'acosten al monument de la plaça de l'Hospital i hi fan una ofrena de rams de flors. Aquest any, per raó de la crisi econòmica, l'ofrena ha estat de rams de Mor o d'olivera, però igualment tapaven el pedestal, i el personatge històric, enarborant la bandera, contemplava els seus convilatans orgullós i feliç amb l'estimació que li demostra el poble.

Cada any per la Diada venia un personatge important de la política catalana; sovint un conseller de la Generalitat realçava la festa amb un discurs emotiu. Fa anys, però, que Moià sembla oblidat: la televisió ens mostra* l'ofrena floral de Barcelona i de Sant Boi de Llobregat, on Casanova va morir el 2 de maig de 1743, però Moià, la seva vila nadiua, no existeix ni per als mitjans de comunicació ni per als polítics.

Els moianesos ens trobem decebuts perquè la festa decau i, encara que els rams cobreixin el monument a Casanova, tothom es troba dolgut perquè Moià no compta per als governants, que no ens acompanyen en la Diada Nacional, mentre el «Rafelet» (com és anomenat afectuosament) ens contempla des del seu pedestal, participant de la nostra decepció.

Però acabem amb un pensament esperançador: un poble que sap celebrar una derrota és que té el coratge de lluitar per la victòria.

Agustina CANTÓ

CAMINADES PEL MOIANÈS

Continuant el cicle de caminades curtes per diferents indrets del Moianès, el dia 9 d'octubre es va fer la seixantena caminada. Vam sortir a les nou del matí des de la plaça Catalunya o dels ànecs, de Moià, per anar cap a l'avinguda de la Vila, carrer del Comerç, plaça del Colom, carrers de Sant Josep i de la Mànega, i eixir del poble per l'antic Camí Ral d'Oló. El vam seguir fins a trobar la cruïlla amb el camí antic de Caselles. Prosseguírem per aquest camí, que va pujant tot planejant pel costat dret del torrent-riera-claveguera inici de la riera de l'Om. La Caseta d'en Fermí la vam deixar a la nostra esquerra a l'altra banda.

Caminant sempre cap al nord, vam arribar al gual de l'esmentada riera, en què es veu la porqueria que baixa de Montví de Baix. Vam travessar-lo i, passant pel costat de l'abandonat pou de Caselles (que vam deixar a la dreta), continuàrem ara pujant una mica fins al camí de Caselles que ve des de Montví de Baix i de la carretera de l'Estany El vam seguir en direcció a Montví de Baix. Un cop a la urbanització, vam girar a l'esquerra pel carrer d'Àger, tot pujant fins al trencall amb el carrer de l'Escorial, que seguirem fins al seu final a la plaça de Balaguer. Allà vam girar a l'esquerra pel carrer i camí de Vilalta fins a la casa. Davant la casa vam esmorzar i la gent

Els caminaires davant el mas del Soler de Terrades

del Consorci del Moianès ens va obsessionar amb pa amb xocolata, ben bona per cert. Acabat l'esmorzar ens varen explicar una mica el lloc on ens trobàvem, un tros de l'antiga «quadra» de Sant Feliu de Rodors.

Tot seguit vam continuar camí, sempre en direcció nord, passant prop de la casa de Codinacs, casa que es veu abandonada i amb força mal aspecte; és una llàstima que la deixin caure. Seguïrem pujant i vam anar fins al Soler de Terrades, gran casa pairal que últimament ha estat rehabilitada; actualment hi viu gent vinguda d'altres terres que en té cura i a més ha habilitat una part per a fer-hi turisme rural. Aquesta casa sí que fa goig de veure; la mestressa ens va obrir les portes i poguérem veure'n una part. A l'antiga era, davant la façana de la casa, ens vam fer una foto del grup i després vam seguir el nostre camí.

Pujant vam arribar al collet de la Bassa Nova i d'allà, girant cap a la dreta en direcció a llevant, vam anar tot planejant i pujant una mica a passar pel costat de

la casa anomenada Cal Rei, casa que vam deixar a la nostra dreta. Com qui diu, ja érem a l'Estany i des d'aquell camí es pot veure una bella panoràmica del poble en un pla elevat, on pots contemplar tot el pla del prat i imaginar-te com devia ser l'antic estany. És un exercici d'imaginació, perquè actualment no hi ha gens d'aigua i aquest any, en què no ha plogut des de fa molts dies, encara més.

Vam entrar a l'Estany pel carrer de Rodors i vam donar per conclosa l'excursió allà mateix, acomiadant-nos fins a la propera, a veure per on ens portarà. S'ha de dir que en aquesta ocasió la rebuda en arribar al poble fou amb els gegants i grallers del Moianès, que estaven fent una cercavila, donat que en aquest dia se celebrava la XI Fira del Moianès Turisme i Lleure. Ben cert que amb el dia assolellat que ens feia la fira fou un èxit de participació, tant pel que fa a parades de diversos productes com d'assistència de gent.

Sebastià PADRISA

CURIOSITAT NUMÈRICA

Pera mi els nombres o «números» han tingut i tenen un especial atractiu i m'han ajudat a circular per la vida. Ara voldria explicar una curiositat numèrica que és vàlida per a tota la gent nascuda durant el segle XX.

En efecte, si sumem les dues darreres xifres de l'any en què vàrem néixer als anys que tenim o complim dins l'any present, la suma és sempre 111. Tant és que tinguem vint anys, com cinquanta o

noranta, el resultat sempre és el mateix: 111.

Exemple: una persona que vagi néixer l'any 1933 i que enguany compleix 78 anys, ha de sumar $33 + 78$, que dóna 111; o bé una persona que va néixer l'any 1963 i que enguany compleix 48 anys, ha de sumar $63 + 48$, que també dóna 111.

Joan ROCA

FESTES DE SETEMBRE

Recollim en aquest article, sumàriament, les festes celebrades a Moià durant el mes de setembre.

X Festa Barroca

Els dies 9, 10 i 11 de setembre es va celebrar la X Festa Barroca, «Retorn al 1714», organitzada pel Museu d'Història de Catalunya i l'Ajuntament de Moià.

El divendres dia 9 a les vuit del vespre va tenir lloc a Can Carner la conferència «L'endemà de l'Onze de Setembre», a càrrec d'Agustí Alcoberro, director del Museu d'Història de Catalunya.

El dissabte dia 10 durant tot el dia, entorn de l'església parroquial i en el nucli antic de la vila, es va fer un mercat

de productes artesanals i tradicionals, que contenia també un espai per a entitats (en total, hi hagué 35 parades). A les onze del matí, es va fer una visita comentada a Can Casanova. A la una del migdia, a la plaça Major, desfilada de soldats i tronada de canons. A partir de les cinc de la tarda, concurs de dibuix infantil relacionat amb la festa o els personatges del 1714, acte organitzat pel Cercle Artístic Moianès. A les sis, a la plaça Major, escenificació del «Jurament de les banderes». A un quart de vuit del vespre, també a la plaça, escenificació de l'elecció del conseller en cap. A les vuit, al mateix lloc, lliurament de premis del concurs de dibuix. A dos quarts de

Desfilada de soldats (10 set.)

Disparant els canons (10 set.)

Escenificació davant l'església (10 set.)

Corrua de torxes sortint de la pl. Major (10 set.)

Teatralització a la pl. de Can Rocafort (10 set.)

Ofrena de l'ajuntament moianès (11 set.)

nou, encara a la plaça de l'església, «La darrera junta de guerra». Tot seguit, a la plaça de Can Rocafort, muntatge sobre «L'Onze de Setembre». A les deu, novament a la plaça Major, «Ressopó de miquelets i sometents».

El diumenge dia 11, fins a migdia, continuació del mercat del dia anterior. A les onze del matí, visita comentada a Can Casanova. A tres quarts d'una, a la plaça Major, desfilada de soldats i tronada de canons.

Diada Nacional

Encavalcant-se amb els actes de la festa barroca, el dia 11 de setembre es van fer els actes tradicionals de la Diada Nacional de Catalunya.

A les vuit del matí, sortida a peu, des de la plaça de Sant Sebastià, cap a la

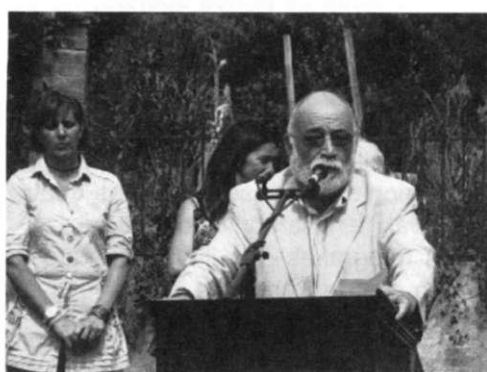
costa del Grony per fer-hi, a quarts d'onze, l'homenatge a la senyera.

A la una del migdia, a la plaça de l'Hospital, ofrena floral al monument a Rafel Casanova i acte institucional. El va obrir la benvinguda de la regidora de Cultura del consistori moianès, Elvira Permanyer. Després els nois i noies guanyadors del concurs Eco-arbre van hissar la bandera catalana, mentre sonava la música dels Grallers de Moià. Tot seguit, ofrena de les entitats i associacions moianeses, com també dels ajuntaments del Moianès i de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat. Es va ofrenar, llavors, la senyera vella del Grony i unes branques de llorer per part de l'Ajuntament de Moià. Aleshores va fer un discurs el president de Justícia i Pau, Arcadi Oliveres, el qual, entre altres coses, reivindicà la comarca del Moianès.

Hissada de la bandera (11 set.)

Arcadi Oliveres parlant (11 set.)

Actuació de la Coral de Moià (11 set.)

Bastoners a la pl. de l'Hospital (25 set.)

Clogué Tacte un parlament de l'alcalde de Moià, Dionís Guiteras (que, entre altres coses, defensà la immersió lingüística), seguit del cant dels Segadors, a càrrec de la Coral de Moià, dirigida pel P. Mateu Trenchs, i d'una tronada de canons.

Altres actes

El dissabte dia 17 de setembre, a la tarda, va tenir lloc a la plaça Major una trobada de *country*, amb la participació de gran nombre de balladors, vinguts d'unes vint-i-cinc poblacions.

El diumenge dia 18 els actors de la Festa Barroca es van desplaçar a Cardona per participar en la recreació històrica titulada «Cardona, 18 de setembre de 1714».

El dissabte dia 24 i l'endemà el Museu de Moià i les Coves del Toll van participar en les Jornades Europees del Patrimoni amb una diada de portes obertes, visites guiades, tallers, etc.

El diumenge dia 25 del mateix mes, al matí, es va fer la XX Trobada de Colles Bastoneres, amb la participació de colles de Sabadell, Terrassa, Prats de Lluçanès i l'amfitriona moianesa. Aquestes quatre colles van fer una bonica cercavila.

Les fotografies que il·lustren aquesta crònica són de Carles Illa i Casanova.

Bastoners a la pl. Major (25 set.)

Bastoners a la pl. del Colom (25 set.)

[Tu] ets l'Estrella

**És bo
que algunes coses
no canviïn mai**

A "la Caixa" continuem creient que
estar al teu costat ens durà molt lluny.
Ahir, avui i sempre.
Els nostres valors no canvien.

www.laCaixa.cat

PUBLICACIONS

En aquesta secció donem compte de publicacions relacionades amb Moià o el Moianès o bé d'informació publicada sobre la nostra vila i rodalia i la seva gent. Distingim tres apartats: opuscles, revistes i diaris.

Opuscles

En l'apartat d'opuscles, hem rebut *Algunes tradicions d'antany de la Catalunya central*, de Josep Clotet Riera, editat a Calders, juny 2011. Consta de 24 pp. i conté versos d'aquest poeta popular calderí al·lusius a costums tradicionals.

Revistes

En l'apartat de revistes, i començant per les editades a Moià o rodalia, hem vist:

—el número 9 (estiu 2011) de *El Polvorí*, revista de l'Ateneu, amb 36 pp.;

—el número 84 (setembre 2011) de *Guaiteu!*, full informatiu mensual de la comunitat dels Avets, amb 3 pàgines en format digital.

Passant a les revistes de fora, hem vist:

—el núm. 76 (III trimestre 2011) de *Llengua Nacional*, que publica el treball «Zeugmes (nova versió)» (pp. 17-23), del gramàtic moianès Josep Ruai x i Vinyet, i una ressenya (p. 44), signada per Carles Domingo, del *Manual de galego científico*, de Carlos Garrido i Carles Riera;

—el núm. 1180 (segona quinzena setembre 2011) de *Cavall Fort*, que publica l'article divulgatiu «Els dies de la setmana són romans», de M. Àngels Petit i Mendizàbal, a més de les habituals col·laboracions del dibuixant moianès Picanyol.

Diaris

Passant als diaris, hem trobat les següents notícies (que donem per ordre

cronològic i, si no diem res, es tracta del diari manresà *Regió 7*) d'interès per a Moià i rodalia i la seva gent:

—1-9-2011: «La plantilla de l'Ajuntament de Moià només pot cobrar el 85% del sou de l'agost. Els treballadors reaccionen amb serenor confiant en la gestió del nou govern, que ha demanat bestretes i ha reclamat pagaments a administracions més grans», notícia de primera pàgina, ampliada a l'interior.

—1-9-2011 (*La Vanguardia*): «Diàleg entre generacions», article del moianès Josep Gallifa, catedràtic de la facultat de Ciències de l'Educació Blanquerna, URL.

—1-9-2011 (*El Punt / Avui*): «Moià aconsegueix pagar el 85% de les nòmines del mes d'agost».

—2-9-2011: «L'Estany s'endinsa en el gros de la festa major, amb deu dies atapeïts d'activitats. El programa inclou propostes culturals, musicals i esportives, que tindran el punt culminant dijous vinent». La «meteoimatge» és una vista de les costes de Moià, fotografia tramesa a la redacció per Lluís Clara Iglesias.

—2-9-2011 (*El 9 Nou*): «L'Ajuntament de Moià fa front al pagament del 85% de les nòmines. Al final els sous s'han pogut pagar gràcies a les subvencions de la Generalitat i de la Diputació».

—2-9-2011 (*Ara*): «"La gent n'està fins als nassos, que no se li digui la veritat". L'alcalde de Moià vol implicar la ciutadania per superar la crisi».

—3-9-2011: «Transport públic infrautilitzat», carta signada per Lluís Clara Iglesias, de Moià. La «meteoimatge» és una posta de sol des de Calders, foto enviada a la redacció per Lluís Cané.

—4-9-2011: «Serem prudents perquè tenim un deute del 80% i problemes de tresoreria», entrevista a Lluís Cerarols, nou alcalde de Calders. «Havia recollit

fins a 13 rentadores velles, i me les venia al drapaire», breu entrevista a Fèlix Osorio, ex-treballador de la neteja de Moià, dins la secció «De casa». La «meteoimatge» és una síndria en un hort de Castellterçol, fotografia tramesa a la redacció per Joan Capdevila.

-6-9-2011 (*Públic*): «La fallida de Moià. Els funcionaris de l'Ajuntament declarat en bancarrota no saben quan podran cobrar».

—7-9-2011: «Les pinedes de rojalet i pinassa són les que donen millor fusta», breu entrevista a Joan Purí, mercader de fusta, de l'Estany, dins la secció «De casa». La «meteoimatge» és una papallona en una casa de Moià, foto enviada a la redacció per Agustina Martínez Paixau.

-7-9-2011 (*La Vanguardia*): «Els alcaldes temen un col·lapse», reportatge sobre l'endeutament dels ajuntaments, amb una fotografia de la casa de la vila de Moià.

—8-9-2011: «Moià prescindirà dels polítics per als actes de l'Onze de Setembre. L'organització ha canviat els dirigents de diferents partits per Arcadi Oliveres, president de Justícia i Pau. L'organització apunta que el canvi és degut al desencís de la societat i als problemes econòmics de l'ajuntament. El consistori posa a disposició dels ajuntaments del Moianès i de les entitats branques de llorer i olivera engalanades». «Posta de sol en terres viquingues», fotografia de Carles Illa Casanova, de Moià, dins la secció «La imatge de l'estiu». «Seria bo que les administracions es recordessin de la petita i mitjana empresa», breu entrevista a Jordi Franquesa, de l'Estany, que fa brodats industrials, dins la secció «De casa».

-8-9-2011 (*La Vanguardia*): «Estiu i diàleg intergeneracional», article de Josep Gallifa.

—9-9-2011: La «meteoimatge» és una vista de Montserrat des de Calders, foto enviada a la redacció per C. Illa.

-9-9-2011 (*El Punt / Avui*): «Tornarà aquell 1714», nota sobre la X Festa Barroca de Moià, dins el suplement «Sortim».

—11-9-2011: «L'herba de Sant Joan, presa en infusió, és bona per a la depressió», breu entrevista a Francesc Picahol, pagès, de Moià, dins la secció «De casa».

—12-9-2011: «El Moià fa una demostració de coratge i guanya l'Olván», crònica d'un partit de futbol, signada per Joan Riera.

-12-9-2011 (*El 9 Nou*): «Un avió espia nascut a Moià. L'emprenedor Jordi Santacana ha impulsat i innovat en vehicles aeris no tripulats des de l'aeròdrom esportiu», reportatge d'una pàgina, on també es destaca: «El camp d'aviació de Moià acull l'empresa CATUAV, dedicada als serveis d'informació aèria a través d'avions teledirigits. L'impulsor de l'empresa, Jordi Santacana, ha desenvolupat un prototip d'avió no tripulat que l'ha portat a treballar els darrers anys per a la multinacional Indra i el grup italià Telespazio fent fotos sobre el terratrèmol de Lorca, entre altres. L'empresa té un gran arxiu de Moià que posarà al servei del poble». I encara: «Un nou model més lleuger i més autònom» i «Projecte per a trobar mines enterrades als Balcans».

—12-9-2011: «Fura al Bolxoi. La Fura i el Teatro Real conquereixen el Bolxoi amb una obra satírica de Kurt Weill amb llibret de Bertolt Brecht poc representada».

—13-9-2011: «Els Tirallongues de Manresa actuen a Castellterçol per la Diada». «La Constitució, el TSJC i la immersió lingüística», carta signada per Joan Capdevila.

-13-9-2011 (*La Vanguardia*): «Ajuntament en bancarrota, veïns arremangats. Els 5.700 habitants de Moià fan pinya per ajudar el poble, amb un deute del 400%», notícia de primera pàgina, ampliada a l'interior (pàgines salmó).

—14-9-2011: «La bombolla immobiliària», fotografia de Lluís Clara Iglesias, de Moià, dins la secció «La imatge de l'estiu».

—14-9-2011 (*La Vanguardia*): «Moià reacciona», editorial.

-15-9-2011 (*L'Enllaç*, Igualada): «Igualada i Moià», carta sobre els deutes municipals, signada per Jaume Rodríguez Enrich.

—18-9-2011: «Cau la nit», fotografia de Quim Monné López, de Moià, dins la secció «La imatge de l'estiu». «M'ho passo bé darrere la barra, parlant amb l'un i l'altre», breu entrevista a Mireia Cabrerizo, responsable del Bar Monestir, de l'Estany, dins la secció «De casa».

—19-9-2011 (*El 9 Nou*): «Tal com està tot a l'escola ens queden barracons per a temps», entrevista a l'alcalde de Collsuspina, Oriol Batlló, d'Ara Collsuspina - Acord Municipal. «El Moià domina i el Roda marca», crònica d'un partit de futbol, signada per Esteban Gonzalez.

-19-9-2011 (*El Punt / Avui*): «Caixes buides. Cent dies de mandat als ajuntaments», reportatge sobre l'endeutament municipal, amb una fotografia de Moià.

—24-9-2011: «L'Ajuntament de Moià tardarà mesos a pagar sous íntegres a la plantilla. Els treballadors sabran dimarts quina part els retindran fins a final d'any. L'agost van percebre el 85% del salari, amb la promesa que els rescabalaran», notícia de primera pàgina, ampliada a l'interior.

—25-9-2011: «Feia de fuster quan el plàstic encara no ho envaïa tot», breu entrevista a Jordi Esparó, fuster i amo del Bar Errando, de l'Estany, dins la secció «De casa».

—28-9-2011: la «meteoimatge» és una vista de Moià reflectida en un mirall d'un cotxe, fotografia tramesa a la redacció per C. Illa.

—29-9-2011: «L'Ajuntament de Moià garanteix el 90% del sou dels treballadors fins a final d'any. El consistori es compromet a pagar el 100% dels salaris d'octubre a desembre si té diners».

—30-9-2011: «Les 24 Hores de Moià citen vint equips al Circuit Verd. La cursa, que arriba a la 41ª edició, es posa en marxa demà a les cinc». La «meteoimatge» són uns deixants de fum d'avions en el cel de Moià, foto enviada a la redacció per A. Martínez Paixau.

—1-10-2011: «El govern de Moià no pot garantir que el que falti dels sous es liquidi aquest any. A diferència del que van assegurar els treballadors, l'Ajuntament potser no els pagarà íntegrament les nòmines abans del 2012». «Joan Sagalés i Anglís, fill predilecte de Castellterçol i Creu de Sant Jordi, mor a l'edat de 95 anys».

—3-10-2011: «La formació Tomàs Belles revalida el triomf a Moià. Les 24 Hores al Circuit Verd van reunir enguany catorze equips. Tot i que la pols i la forta calor van condicionar la conducció dels pilots, la clàssica cita del motor va tenir un alt nivell. Un miler d'espectadors».

-4-10-2011: «Castellterçol aplega 12 pastors i 2.000 persones en el concurs de gossos d'atura». «Multes a Moià», carta signada per Teresa Pagès Pascual.

-5-10-2011: «Judo: Caria Ubasart és segona a la Copa d'Espanya júnior». La «meteoimatge» és un paisatge de la Camarga (França), fotografia tramesa a la redacció per Núria Mas Corts.

—6-10-2011: la «meteoimatge» són uns cards a la rodalia de Moià, foto enviada a la redacció per A. Martínez Paixau.

-7-10-2011 (*El 9 Nou*): «Ripollesos i moianesos entre els millors a la "trail" Cavalls del Vent».

—9-10-2011: «Avions teledirigits de Moià buscaran mines enterrades de la guerra dels Balcans. L'empresa de Jordi Santacana explota les possibilitats dels aparells no tripulats que poden sobrevolar una erupció volcànica i oferir imatges d'altres desastres naturals», notícia de primera pàgina, ampliada a l'interior. «El Moianès mostra els seus atractius a la fira comarcal que es fa avui a l'Estany».

BIBLIOTECA DE MOIÀ

Canvi d'horari

Per ajustaments diversos hem canviat l'horari. Ja en podeu prendre nota:

—Tardes: de dilluns a divendres, de 15.30 a 20.30.

—Matins: dimecres i divendres, de 10:00 a 13:00; dissabtes, de 10:00 a 14:00.

Maletes viatgeres

Com és habitual per aquestes dates, hem repartit ja les «maletes viatgeres». Una trentena de maletes, un parell per a cada aula de P-1, P-2, P-3, P-4 i P-5, circularan per totes les cases dels nens i nenes de Moià, per tal de fomentar la lectura des de ben petits, acompanyats dels pares.

L'any 2002 iniciàvem aquest projecte, conjuntament amb el Centre de Recursos Pedagògics, com una prova pilot. En el 2005 prengué més volada, gràcies als diners d'un premi de foment a la lectura que ens va atorgar la Fundació Caixa Catalunya. I des de llavors, cada setembre-octubre repartim un munt de maletes amb l'objectiu final de despertar l'interès

pel món màgic dels llibres. Tots els qui teniu petits a casa rebreu ben aviat la maleta. Gaudiu-ne en companyia dels vostres fills.

Festa Barroca

Com en edicions anteriors, la Biblioteca de Moià també va ser present amb un estand a la Festa Barroca, amb una mostra bibliogràfica sobre el 1714 i la guerra de Successió. Tenim tots els llibres a la vostra disposició.

Club de Lectura

Iniciem un nou Club de Lectura, més cooperatiu que mai: tots els qui vulgueu comentar i compartir les vostres lectures o anar al teatre teniu cita amb la tertúlia del Club de Lectura. Passeu a recollir el llibre proposat i en parlarem tots plegats. Informeu-vos-en a la biblioteca: tel. 93-830-06-74; pàgina web www.biblioteca.moia.cat; correu electrònic b.moia@diba.cat; també a les pàgines web www.diba.cat/biblioteques i <http://www.facebook.com/bibliotecademoia>.

L'estand de la biblioteca a la Festa Barroca

VIVINT LA JORNADA MUNDIAL DE LA JOVENTUT

'entrevista que avui us oferim va ser propiciada per la participació d'unes noies de Moià i de l'Estany en la Jornada Mundial de la Joventut (JMJ), una trobada internacional de joves cristians que, aquest any, es va fer a Madrid i que va aplegar, en els moments culminants, uns dos milions de joves. Les nostres entrevistades són Anna Canadell (23 anys), Clara Carbonell (22) i Maria Crespi (22). Les dues primeres van ser a les JMJ com a pelegrines i la Maria hi va participar com a voluntària dels Scouts d'Europa (). El vespre que vam gravar l'entrevista ens van acompanyar el P. Mateu Trenchs, vicari de la parròquia de Moià, i Glòria Pons, catequista. Ens agradaria de compartir amb els lectors de LA TOSCA no solament les paraules que vam sentir (i que podeu llegir a continuació) sinó la bona estona que vam passar.*

Josep Lluís: El jove cristià que decideix anar a la JMJ, per què hi va?

Maria: Un jove que va a la JMJ per primera vegada no sap què hi trobarà ni per què hi va. Hi vas perquè sí. La segona vegada, hi vas amb més il·lusió. Vols conèixer altres joves i saber que no estàs sol. Aquí a la parròquia som pocs, però quan arribes allà i trobes la ciutat plena de joves penses: «Realment no estic sol.»

Clara: Aquesta ha estat la primera vegada que hi he anat. Volia viure una experiència. Tenia moltes expectatives; però va ser totalment diferent del que m'esperava. Hi anava amb unes idees bastant determinades i me les van desmuntar: en positiu.

Anna: Per a mi ha estat la primera vegada. Hi vaig anar una mica enredada, perquè a mi les masses m'aclaparen. No hi pensava anar, però Mn. Jaume

Casamitjana (delegant de Jovent del bisbat de Vic i administrador parroquial de l'Estany) té el do de convèncer i em va convèncer. Pel que havia sentit dels qui ja havien anat a alguna JMJ, vaig pensar: «Ara es fa a Madrid i segurament no hi tornarà mai més; doncs vés-hi...»

Clara: Jo no hi volia anar. Però si no hi hagués anat m'hauria perdut una cosa tan forta! És clar que, si no hi vas, no saps el que t'has perdut.

Anna: La Clara, quan vaig dir que anava a Madrid, em va mirar com volent dir: «I tu, a Madrid, què hi vas a fer?» I ara, mira-la...

J. Lluís: Abans ja ha sortit una mica el tema: el jove cristià se sent sol?

Totes tres: Sí!

Anna: Si mires la parròquia, ja veus què hi trobes: compartir la fe amb un jove o dos, si estàs de sort. La resta ho has de fer amb gent gran, que està molt bé, però...

Clara: S'acaba la confirmació i a partir d'aquí...

Maria: ...tothom desapareix.

Clara: No tens ningú que t'ajudi; ningú jove amb qui compartir. Fins que no et fas gran, és una recerca constant de trobar gent que t'entengui, que li agradi parlar de Déu. Estàs molt sol.

J. Lluís: Però tu, Maria, ets dels Scouts d'Europa, un moviment cristià.

Maria: Sí, com que els caps de setmana ja fas activitats amb els de l'Associació de Scouts d'Europa, no et sents tan sol; amb la gent del mateix moviment, pots parlar de les mateixes coses.

J. Lluís: Sou molts?

Maria: A nivell europeu som més de cinquanta mil persones. Aquí a Catalunya som uns seixanta (incloent-hi nens, joves de dotze a disset anys i gent gran). Pots pensar que a la teva parròquia no hi ha gaire gent, però si estàs en un moviment així, no t'has de sentir sol i no t'hi sents.

J. Lluís: Coses i persones que hàgiu vist allà i que us hagin marcat fins al punt

de dir: «D'això, me'n recordaré sempre!»

(Exclamacions i rialles.)

Anna: Tot en general. Jo no puc dir: «Això m'ha marcat.» Bé, sí, les converses que tens amb amics teus. Hi parles més profundament. Però em va sorprendre tot.

Clara: Jo remarcaria les catequesis. No solament el que ens van dir, sinó que, com que tinc poc costum d'escoltar bisbes, escoltar-los tant va ser sorprenent. La primera catequesi me la va fer el cardenal de l'Havana; la segona, el bisbe d'Alacant, i la tercera, el de Sant Feliu de Llobregat. Una nit vaig anar a un concert que era dedicat a la vida consagrada. Entre cançó i cançó, sortien vídeos de joves que eren monjos o monges de diferents congregacions i el que em va impressionar va ser que parlaven amb una felicitat increïble i que eren molt joves. Van ser uns dies que no vaig parar de plorar, cada dia. La sensibilitat està a flor de pell i tot t'emociona.

Anna: Com en aquell moment que tota la gent va callar de cop. Se't posava la pell de gallina!

Maria: Jo vaig tenir la sort d'estar a dalt l'altar la nit de la Vigília i va ser brutal «sentir» com callava tothom. Veies tota aquella gentada davant teu que no s'acabava. Era com un mar...

Clara: Un dels moments que va marcar va ser la tempesta, oi? Ve la tempesta i, de cop, para en sec per a l'adoració, i torna... Pots dir-ne «fenomen meteorològic» o el que vulguis, però, estant allà, semblava un fenomen sobrenatural!

Anna: La tempesta, des d'on era jo, no semblava tan bèstia com després em van dir que va ser. Potser ho van exagerar. Jo només em vaig mullar l'esquena.

Clara: Potser tu tenies un privilegi...

Anna: Prop meu hi havia gent cantant i d'altres... resant el rosari! Hi havia gent que tenia un pànic! Uns de Madrid deien: «S'està acabant el món!» I jo pensava: «Tu no vas ser al Musical de Mojà! Allà sí

que s'acabava el món! Aquí plourà, per alguna cosa es diu Cuatro Vientos, però res més.»

Maria: Nosaltres vam estar parlant amb un matrimoni de Madrid molt maco que van dir-ho, això: «Per algun motiu es diu com es diu.»

Anna: Bé, van ser, què?, deu minuts?, un quart? Aquella pluja va anar perfecta per a la calor que feia.

Maria: Nosaltres, des de dalt, vam dir: «Si s'ha acabat l'adoració, comencem a fer càntics.» Vam fer: «El Papa como mola, se merece una ola», i vam continuar dient: «Los obispos como molan, se merecen una ola», i els bisbes se'ns van quedar mirant com dient: «Què fan aquests?» Després vam dir: «Los cardenales como molan, se merecen una ola», i vam veure els bisbes fent l'onada! I els cardenals mirant-se'ls com dient: «A aquests els passa alguna cosa.»

Clara: Jo estava al darrere i allí sí que vam viure la tempesta com a molt forta...

Anna: Jo vaig pensar: «Si tota la nit plou així...!»

Maria: Jo també, només pensava com ens ho faríem per a dormir allà si continuava plovent, ja que no portàvem ni tendes ni veles.

Clara: Aquella nit van pregar tants milions de persones perquè parés!

J. Lluís: Tot això que heu viscut és una gran oportunitat de conèixer el catolicisme mundial. Des d'aquest punt de vista, quines dificultats poden patir els joves cristians?

Anna: Jo era a l'Escorial i allí, majoritàriament, érem catalans. No vaig parlar prou amb gent de fora per a saber quines dificultats tenen al seu país. No sé les altres...

Maria: A nivell mundial, és semblant a aquí. Els Scouts d'Europa érem uns dos mil tres-cents, que estàvem a la Universitat d'Alcorcón, i parlaves amb els d'un altre país i veies que la situació era la mateixa que aquí.

J. Lluís: Jo feia aquesta pregunta perquè penso que hi ha cristians que poden tenir problemes diferents dels nostres. Concretament em refereixo als sis-cents o set-cents joves xinesos que es van inscriure amb noms falsos perquè tenien prohibit de venir.

Clara: En aquesta JMJ les catequesis anaven enfocades a la situació general de, com deien, l'absència de Déu. El cardenal de l'Havana també en parlava. Sí que la situació del seu país és diferent, però l'absència de Déu és general. És una cosa que es respira, que preocupa molt l'Església: aquesta manera d'anar vivint sense Déu.

J. Lluís: Parlem dels voluntaris. Maria: tu i el teu xicot, sou voluntaris?

Maria: Sí, vam ser voluntaris.

J. Lluís: És la primera vegada que ho heu estat?

Maria: De voluntaris, sí, però com a pelegrins, no. En Bernat (el meu xicot) ja va anar a Colònia i a Austràlia i jo vaig anar per primera vegada a Austràlia. A Madrid vam anar-hi com a voluntaris perquè, quan l'organització de la JMJ va dir: «Necessitem voluntaris», l'Associació en va oferir dos mil cent. Al final vam ser dos mil tres-cents. Si no hagués estat per això jo només hi hauria anat com a pelegrina.

J. Lluís: Quins serveis feies?

Maria: Els serveis que vam fer van ser variats. N'hi va haver que van anar a buscar els bisbes a l'hotel i els van portar fins on es feia la missa d'obertura. Uns altres feien d'aparcacotxes. El dia de l'Escorial, nosaltres hi érem com a ajudants de la policia, per dir-ho així. Ajudàvem que la gent no saltés les tanques; cosa innecessària, perquè la gent es va portar molt bé. Però nosaltres érem allà. El dia de Cuatro Vientos, per exemple, vam ajudar els pelegrins a trobar per on havien d'entrar i a saber quina era la seva zona d'acampada. N'hi havia més, de serveis, però jo només vaig fer aquests. En sobraven, de voluntaris!

Clara: Els pelegrins també vam tenir aquesta sensació. S'ha de tenir en compte que un dels carismes del cristià és el voluntariat i el servei. Per això és normal que en sobressin, no?

Maria: Teníem pocs serveis i volíem treballar més! Recordo el cas d'una noia que, quan la vaig veure per primer cop, feia mitja hora que estava desmaiada, a causa del sol, i no podia ni caminar. La vam acompanyar a l'hospital de campanya posant-li una estoreta, que portava un company seu, perquè no li toqués el sol. Vam tardar un quart a fer uns quatre-cents metres (molt poc tros). Aquella noia la vaig veure molt malament, pobra! Una companya seva, infermera, ja no sabia què fer-hi. Vomitava fins i tot l'aigua i quan li preguntaven si se'n volia anar deia que no. Deia: «Jo vull ser-hi, vull ser-hi... jo vull entrar. Porteu-me on sigui però jo vull entrar.» Jo veia que s'estava desfent, perquè s'estava desfent! Però ella volia entrar.

Anna: Jo em vaig anguniejar molt el dissabte a la nit. Vaig haver de buscar on dormir i no trobaves un lloc on poguessis dir: «No hi ha ningú.» Si hagués estat per mi, me n'hauria anat. Però ho vaig pensar fredament i vaig dir-me: «Què fas? Ara no t'has d'anguniejar. Ja ho faràs quan surtis de Cuatro Vientos, però ara no.»

Clara: Nosaltres, a les deu del matí, ja érem a Cuatro Vientos i per això vam tenir lloc. En una altra cosa, jo seria incapaç d'estar-me vint-i-quatre hores en un lloc sense ombra, amb aquella calor! Però allí parlaves, cantaves i estaves tan bé... Crec que l'estar bé no em deixava pensar en la calor ni en la set. Et controlaves perquè no hi pensaves. Eren coses tan físiques, tan bàsiques del cos, que no tenien cap importància. Ara, si t'obsessionaves amb la set i la calor, llavors sí que paties! Hi va haver gent que ho va passar molt malament. Després hi havia el tema del lavabo: per a arribar-hi hi estaves una hora... una hora!

Anna: Recordo un dia, però això va ser a l'Escorial, que vaig dir: «Avui em dutxo.» Vaig posar-me a fer cua a dos quarts d'una de la nit. En sortia a dos quarts de quatre!

J. Lluís: Al final de la JMJ hi va haver una trobada del Papa amb els voluntaris. Tu, Maria, hi vas ser?

Maria: Sí, nosaltres hi vam poder ser. Vam ser dels voluntaris privilegiats que hi vam poder anar. Dels 2.800 voluntaris, només 2.500 van poder ser en aquella trobada.

J. Lluís: El dia abans de l'arribada del Papa hi va haver una manifestació en contra de la seva visita i de la JMJ. Heu viscut de prop alguna agressió de la gent contrària a la jornada?

Clara: No, cap ni una. Després de saber que estaven fent una manifestació anti-Papa, vaig trucar a casa i el primer que em van preguntar va ser si ho havia viscut. Jo els vaig contestar que era una part tan petita de la JMJ que ni ho havia vist.

Maria i Anna: Nosaltres tampoc no vam veure res.

Maria: Nosaltres, allà al nostre campament, teníem unidepartament de premsa i hi havia servei d'internet. En assabentar-se del que passava, ens van dir: «Si podeu, eviteu, durant tot el dia, passar pels punts on hi ha la manifestació.» I així ho vam fer.

Anna: Em va sorprendre molt que hi hagués tanta gent junta i que ningú no es barallés. Jo pensava: «Només que a algú li sembli que un altre intenta colar-se en algun lloc, hi haurà problemes.» Doncs no. Tothom era molt amable amb l'altre i, a tot arreu, senties: «Tu, primer... Passa, passa...», i coses així.

Maria: Un home a qui vam preguntar on era un restaurant ens va dir: «Mireu, si jo no visqués a Madrid no seria aquí, però us he de dir que, si tothom fos com vosaltres, el món aniria millor.»

Clara: Però en alguns moments vaig tenir la sensació que molestàvem. En el

nostre grup vam dir: «Això es genial, perquè vol dir que els cristians som presents. Tota la vida els cristians hem molestat i ara feia temps que ni sabia que hi som. Si sempre hem estat perseguits, és normal que ara molestem.» En una parada d'autobús, una senyora, en veure que érem molts, va començar a dir: «Marchad al Cuerno de Àfrica. Allí sí que sois necesarios.» Vaig veure que estava molt enfadada i vaig pensar: «Pobra!, no sap el que està passant!» Per a la gent que no li va ni li ve, aquells dies van ser plens d'inconvenients: carrers tallats, metros pleníssims... Però, a alguns d'ells, crec que els molestava més veure'ns feliços i que érem molts que no pas tots els altres inconvenients junts.

Maria: Jo recordo que vam estar parlant amb uns agents de la Guàrdia Civil que ens van dir: «És que no hi ha hagut problemes. Això és una lliçó de *modos* per a tothom.»

Anna: Una senyora que passava pel meu costat em va dir (en castellà): «Aquesta maleta l'he pagada jo.» Jo em giro i li dic: «No, aquesta maleta l'he pagada jo.»

Totes tres: Tots hem pagat una inscripció.

Maria: També els voluntaris. Nosaltres (els Scouts d'Europa) vam pagar més, perquè vam anar a Madrid una setmana abans que comencés la JMJ per preparar-ho tot.

J. Lluís: Hi ha algun noi, noia, indecís, que hi hauria anat però no ho ha fet perquè la colla no ho volia i hi hauria hagut d'anar sol. Ara li sap greu. Què li diríeu?

Maria: Si s'hagues acostat a la parròquia, segurament li haurien dit que hi anava algú altre i, encara que tan sols fos una persona, ja no estava sol.

Anna: I si realment estàs indecís, jo crec que t'has de llançar una mica a l'aventura, no?

Maria i Clara: Sí.

Anna: Jo vaig pensar: «Bé, és a Madrid. Si la cosa és tan desastrosa,

agafo el primer tren que trobi i ja està.»

Clara: Jo recordo moltes converses d'aquells dies i t'adones que tot el que et plantejes, els dubtes que tens, el tema de la vocació, etc. preocupa molta gent. Et diuen: «Sí, a mi també em passa, això.» I algú et diu: «A mi em va servir molt tal cosa», i un altre et dona el seu punt de vista i, quan hi penses, veus que t'han obert nous camins.

Maria: Jo m'ho vaig passar molt bé. A punt per a tornar-hi quan es faci al Brasil. Altres coses que recordo: volia fer una foto al Papa el dia de la Vigília i, quan vaig veure que passaria a prop meu, em vaig preparar per a fer-la. Però en estar tan capficada amb la foto no vaig veure que passava a un pam de mi! L'hauria pogut tocar! Una cosa que recordaré sempre és la missa d'obertura amb el cardenal Rouco Varela. Quan es va acabar la missa, els voluntaris havíem d'acompanyar els bisbes i tota la gent que anava marxant. Vam ser els últims a sortir. El cardenal Rouco Varela, molt maco, es va fer fotos amb nosaltres, ens va preguntar d'on érem... De cop, veig una monja i un Jnome que portaven una cosa que els pesava molt cap a un cotxe, 1 el meu company diu: «Els vaig a ajudar.» Fa el gest de fer-ho i la monja diu: «No, no, ja ho porto jo.» No van deixar que els ajudéssim, però ens van ensenyar el que portaven: eren les relíquies de Joan Pau II! Era una placa de plata que simulava un llibre. Hi havia un forat amb un vidre i, a sota, hi havia la sang de Joan Pau II. L'home que anava amb la monja no volia que estigués més estona amb nosaltres mostrant-nos les relíquies, però a ella li sabia greu haver de marxar tan ràpid. «¡Pero déjala, pobre chica!», deia la monja. I l'home va tancar el maleter del cotxe. Em vaig emocionar tant que vaig començar a tremolar i a tothom que trobava els deia (en català, encara que ells fosin polonesos, xinesos o el que fos!): «És que he vist les relíquies de

Un aspecte
de la trobada a
Cuatro Vientos

Joan Pau II, és que he vist les relíquies de Joan Pau III!»

Clara: Això de la JMJ marca un abans i un després. Tot és tan intens que necessites dies per a pair-ho. Crec que, quan tornes a la vida normal, ho has de fer molt a poc a poc. Si no ho fas així pateixes un impacte. Allà tens una sobredosi de fe! Jo crec que ho aguantàvem tot perquè érem allà. El que et mou és tan gran!, però ara sóc incapaç d'anar-me'n a dormir a les dues i llevar-me a les sis del matí.

Josep Lluís M. PICANYOL

(*) Guies i Scouts d'Europa a Catalunya és un moviment escolta jove a casa nostra però amb

molta tradició en tot Europa que és present en més de vint països i supera la xifra de 50.000 membres. Estem parlant d'escoltisme cristià, on el servei als altres i l'alegria hi són sempre presents, on es treballen els valors, on es creix tant a nivell personal com espiritual. Els pares dels nens i nenes, dels joves, sempre comenten la transformació positiva que sofreixen els seus fills després d'un campament. Es tracta d'aventura, joc, diversió, però també de transformació integral de la persona. És un escoltisme viu, amb dimensió europea. Moltes de les trobades són internacionals i això permet de conèixer gent de tots els països. Els nens i joves necessiten activitats sanes on la natura, l'esport, l'aventura, la diversió, l'esforç, l'aprenentatge constant, el servei als altres i l'amistat es conjuguin de forma natural. El resultat és el creixement de la persona en totes les dimensions. (Informació aportada per Maria Crespi)

 GAS-OILS ROVIRA, S.L. CALEFACCIONS - INDÚSTRIES AGRÍCOLA	MOIÀ Avda. Zona Industrial, s/n Tel. 830.12.25 AVINYÓ Antoni Pont, s/n Tel. 838.72.78 CALDERA Crt. de Manresa Km 18,4	
REPRESENTA PLAN 10-16		C - Campsa

PÀGINES DE L'INSTITUT

Inici de curs

Ja hi tornem a ser! Ara fa setmanes que vam començar el curs amb els alumnes a l'Institut d'Educació Secundària (IES) Moianès i a continuació us en farem cinc cèntims.

Continuem essent un centre amb tres línies d'ESO (en algun curs, encara en tenim quatre), malgrat el descens d'alumnes a 1r i 2n d'ESO a causa de l'entrada en funcionament, ja en el seu segon any, de l'Institut-Escola de Castellterçol.

Aquest centre de Castellterçol és de dues línies, és a dir, té dos grups-classe a 1r d'ESO i dos grups-classe a segon d'ESO. En canvi, nosaltres en tenim tres a primer, tres a segon, quatre a tercer i tres a quart. Estàvem convençuts que l'obertura del centre castellterçolenc ens faria disminuir automàticament les nostres línies d'ESO, però no ha estat així, en bona part a causa de l'augment demogràfic dels darrers anys.

Així, enguany tenim: 84 alumnes a 1r d'ESO; 69 alumnes a 2n d'ESO; 102 alumnes a 3r d'ESO; 95 alumnes a 4t d'ESO. I, pel que fa al batxillerat, tenim: 54 alumnes a 1r de batxillerat; 47 alumnes a 2n de batxillerat.

A més a més, la gran novetat d'aquest curs és que el nostre centre s'estrena com a centre de Cicles Formatius de Grau Mitjà. Enguany oferim un altre tipus d'estudis, que amplia la nostra oferta i que feia anys que demanàvem. Havíem sol·licitat diversos estudis de cicle i, de moment, ens han adjudicat el Cicle Formatiu d'Atenció Socio sanitària, en què els alumnes fan classe en el nostre centre, a Can Carner i a la residència. El grup d'alumnes d'aquest cicle és de divuit, que, sumats a tots els

altres, fa una xifra propera als 500 alumnes.

També volem destacar que, malgrat totes les retallades de pressupost en tants àmbits de l'administració i dels serveis públics, des de l'IES Moianès hem aconseguit de mantenir les activitats extres que fèiem gràcies a l'esforç dels monitors, de l'AMPA i dels pares. Així, per exemple, encara tindrem teatre i activitats extraescolars esportives. Malgrat tot, aquestes activitats han hagut d'augmentar un xic de preu per a poder-se continuar fent.

D'altra banda, ens plau d'informar que, per tercer any consecutiu, hem participat en el programa Joves i Ciència i, per tercera vegada, han estat escollits dos alumnes del centre per a participar-hi. Mesureu quin èxit suposa si, en tot el Bages, n'han escollit quatre!

I encara volem comentar que enguany hem tingut força alumnes que han fet estades en empreses, algunes d'elles del món de la investigació, com ara el CREAL, Centre d'Investigació Epidemiològica (centre associat al Centre d'Investigació Genòmica). En aquest centre, durant l'estiu, hi ha treballat una de les nostres alumnes.

I pel que fa a les novetats, esmentem l'arribada del programa 1x1 a 3r d'ESO. Els alumnes de segon d'ESO del curs passat, que ja tenien ordinador portàtil per a treballar a l'aula, continuen treballant-hi a tercer. I, alhora, els alumnes nouvinguts de 1r d'ESO també entren dins aquest programa. Així, doncs, ara tan sols falta 4t d'ESO per a completar la instauració del programa en tota l'etapa.

Cal dir que, com sempre, els ordinadors per als alumnes no els teníem pas

la primera setmana de curs, però, és clar, hem pogut començar treballant amb llibres de text reciclats o bé enviats per les editorials com a complement del llibre digital. D'altra banda, cal recordar que l'ordinador portàtil és una eina més i no pas l'única i, per tant, sempre alternem

les tasques, de manera que els alumnes no estiguin tota l'hora de cada matèria davant la pantalla.

De moment, res més. Esperem que tot continuï funcionant i que arribin nous èxits.

Joan FONTCUBERTA

VEUS ARBÒRIES

Siaquestes meves paraules no et fatiguen, si no et desagraden, oh amic inconegut, podràs acompanyar-me en l'esforç dolorós però necessari de recuperar visions antigues i certes. No et diré el meu nom, no té cap importància; només espero que escoltis la meua veu, compartida amb tu per mitjà d'aquestes tauletes encerades.

Desitjaria tan sols que coneguessis alguna veritat secreta dels boscos. Dels nostres boscos; potser també dels teus. Et parlaré del pare del pare, quan ja era vell. Havia perdut la facultat de veure-hi. Vaig arribar a creure que la seva mirada interior ja no disposava, tampoc, de la llum necessària. Que errat que anava! Retrobem-lo, doncs, pel camí del record, prop de la font que guareix les malures.

L'hi acompanyava, però ell coneixia tots els topants dels senderols. Aixecava el dit, entre tremolors, i assenyalava alguns avellaners que bevien de la mateixa aigua que les persones. I també indicava la roureda que, no gaire més enllà, s'enfilava vers el serrat del sol ponent. Et costa de creure'm, però aquests arbres hostatgen les ànimes dels nostres avantpassats, afirmava. En noto la presència. Fins i tot, les tardes en què un ventijol n'acarona les branques, arribo a sentir els seus murmuris.

Idees boiroses del pare del pare, massa vell, considerava jo, mancades de qualsevol engruna de veritat. Creia que les veus dels éssers ocults que habi-

ten les aigües el confonien..., malgrat que el fetiller pèl-roig, amb els cànctics sagrats de la festa del retorn, quan els arbres comencen a borronar, hagués reduït a pols gairebé tots els paranys i perversitats d'aquests habitants invisibles, tan reals com la llum i l'ombra.

Gràcies al fetiller, la font continua guarint les malures. En neix un rierol que no té nom. Arriba engrossit al barranc. En els gorgs on l'aigua sembla mansa, quan el sol escalfa de valent, els nois jugàvem i amb picaments de mans i peus intentàvem aguantar-nos dins l'aigua. No té nom, el rierol, després convertit en riu, perquè és l'únic que rega les terres de sota el poblat. No li cal cap nom.

Una tarda, poc abans de fer-se fosc, el pare del pare va voler que l'hi acompanyés, a la font. Ho recordo amb nitidesa, com si succeís ara. Semblava neguitós. Vaig deixar sol el germà, abans que les peces de ferro inservibles estiguessin foses del tot. Hi volíem fabricar algun coltell nou. Baixant els rosts de sota el poblat, vaig adonar-me que el pare del pare caminava més insegur que les altres vegades.

Érem al temps en què comença a fredejar. En arribar a la deu, tampoc no volgué engolir cap glop d'aquella aigua tan sanitària. Segué en una de les lloses que les falgueres mig amaguen i restà en silenci. Atent. Després em demanà què havia sentit jo. Res: aquesta és la veritat. Va somriure. Havia de tenir paciència

amb mi. Es va alçar. Llavors, sorprenentment, em va semblar més alt i capaç. Els murmuris avisen d'un perill, va assegurar. Les noto molt inquietes, les ànimes dels pares dels pares. Es refereixen a les terres on neix el sol. Gent malvada vindrà per aquells camins.

De seguida va callar. No el vaig entendre gaire, però preferia estalviar preguntes. Si teníem algun enemic, eren els Escopidors, a l'altra banda del barranc. Cap altre poblat no ens era hostil. Sabíem que, més enllà dels colls que permeten de traspasar les serres on neix el sol, hi ha arbredes menys frondoses que les nostres, sense molses ni falgueres, i també aquella bassa enorme que alguns anomenen mar.

Tu, amic inconegut, prou deus saber de què parlo. Per aquests camins només hi havíem vist arribar alguns comerciants amb qui bescanviàvem blat per armes més resistents que les nostres, després de posar-nos d'acord amb gestos i alguna paraula compartida. També canviàvem armes per aquestes valuoses peces de metall brillant per ells anomenades monedes. Gràcies a les virtuts de les espases estrangeres, vam aconseguir derrotar els Escopidors en la batalla de la clariana gran. L'última batalla.

Darrere la clariana, part enllà de les roques roges, l'espessa roureda s'enfila per les terres del sol que mor. El pare del pare, després de parlar-me dels perills que ens amenaçaven, va voler tornar al poblat. Feia ben poc que n'havíem travessat torres i murs quan, d'una manera sobtada i colpidora, va defallir del tot i la seva mirada interior es va apagar. Devia ser el moment en què l'ànima del pare del pare, volàtil com una cadenera, va abandonar aquell cos que havia obtingut el repòs definitiu després d'una vida llarga i fructífera. Jo era al seu costat. Ara l'emparava el dret a esdevenir cendra.

Em semblava que ja començava a entendre quin era el perill presagiat. Devia ser aquesta mena de silenci,

aquesta absència que alguns anomenen mort. El pare del pare, en veritat, devia haver sentit el trot del cavall del déu que fa que els dolls que han arribat al terme de la vida s'eixuguin.

De tota manera, després de l'enterrament de les cendres del pare del pare, per tal d'intentar omplir una mica el buit dolorós que notava dins meu, vaig tornar a la font que guareix les malures. Continuava rajant generosa, com si res. El cant de l'aigua l'acompanyaven refilets d'ocells que no havien fugit per l'arribada dels primers freds i fregadisses de fulles que es mantenien, encara, als arbres. Però, escoltant-la bé, sentia altres sons; com una veu humana que provingués de la roureda que, igual que els avellaners i els àlbers, també havia perdut el verd vigor de les fulles.

Vaig saltar a l'altra banda del rierol naixent i vaig pujar marge amunt, meravellat, desitjós de copsar millor aquella veu. Em va semblar que repetia el meu nom! Era la veu del pare! Ara no en tenia cap dubte. La mirada interior semblava il·luminada. El cor d'un roure..., ocupat per la seva ànima, és clar! Per tant, era veritat que aquell bosc enorme hostatjava l'alè viu dels avantpassats. Aleshores... no havien estat les armes fabricades per mans estranyes la raó de la victòria damunt els enemics, sinó els esperits que, comptant amb el permís del déu del bosc, confraternitzaven amb l'arbratge i ens protegien.

Vaig córrer cap al poblat. Havia de parlar amb el fetiller pèl-roig de seguida! No em va fer cas: era massa jove, jo. Però, si hagués escoltat el meu advertiment, de què hauria servit? No hauríem pas pogut impedir l'arribada de tots aquells soldats que venien de les terres d'on neix el sol! Ni el fetiller pèl-roig ni el darrer cabdill del poblat no haurien intentat entendre's amb els portaveus estrangers que esperaven davant les portes dels murs! Res no hauria canviat. El poblat, destruït. El pare i el germà, morts.

Molts més pares i germans, també. Els nois i noies vam esdevenir mercaderia, com el blat o les armes que s'intercanviaven en els temps antics.

Vaig acabar de créixer en un poblat més gran que van aixecar, de manera ben rumiada, al fons de la plana. Vaig haver d'aprendre aquella llengua desconeguda. I a estampar les seves paraules amb un punxo damunt tauletes encerades, com aquestes que ara proves de desxifrar, oh amic inconegut. Perdona els errors. Una petita sort, aquest aprenentatge, enmig de tanta desgràcia.

Venien de lluny, de Roma, aquells forasters. M'hi vaig fer vell, enmig d'ells i d'alguns dels nostres, els pocs que van sobreviure. Però he enyorat sempre el poblat de la meua infantesa i els familiars i amics que van morir durant l'atac. I els altres... vius o morts, condemnats a l'oblit. Però el que més m'ha fet patir ha estat la destrucció de bona part de la roureda. Necessitaven fusta, deien, per a les bigues del poblat nou, i per als vaixells,

aquests carros del mar. Em sembla que sé per què ho feien, però callaré.

De tota manera, ara que ja sóc vell, després de tant temps d'obediència, em dedico a sembrar amb aglans les terres... els matollars que abans eren bosc. Si algun soldat romà em veu, em deixa fer: segurament perquè considera que els anys m'han torçat la mirada de dins. Però els arbres representen la pervivència, prop nostre, dels avantpassats. La persistència tossuda dels records. Lligams necessaris.

Sovint m'acosto als plançons i escolto, ben atent. Tot i haver-ho intentat moltes vegades, lamento no haver aconseguit tornar a sentir la veu del pare del pare. Però no hi renunciaré, ja que em sembla que dels boscos en conec alguna veritat profunda.

Amadeu LLEOPART I COSTA
(prosa premiada en el certamen
literari de la Festa
de l'Arbre Fruiter 2011)

PENSAMENTS CAÇATS AL VOL

Parla molt millor la vida que portem que no pas les paraules que diem.

Cap país no pot anar endavant si no aprèn que tan digne és llaurar com escriure un poema.

Cal tenir paciència amb tothom, principalment amb nosaltres mateixos.

Perquè la gent ens escolti, cal posar-se al lloc dels qui ens escolten.

L'enteniment busca, però només el cor troba.

No és pas el més gran el qui sempre triomfa, sinó el qui mai no es desanima.

És una bestiesa creure que Déu es complau en el sofriment humà.

Sentir gratitud i no demostrar-ho és com embolicar un regal i no donar-lo.

Als grans ens convé de saber comprendre i saber no fer nosa.

Una vegada no forma pas un costum, però tots els costums comencen per una vegada.

De fracàs en fracàs arribarem a la victòria final.

Sebastià CODINA
(«Vacarisses», octubre 2009)

CAMPANADES

Els joves no volen llibres, volen discos

Actualment, tant als Estats Units d'Amèrica com a Europa, l'ambient és musical, en tot i per a tot. Abans, al saló de casa, hi havia un prestatge amb llibres. Ara, el lloc dels llibres l'ocupen els discos i l'alta fidelitat. Els enamorats no es regalen llibres, sinó música. Aquesta és millor per a la fantasia.

El filòsof Theodor Adorno diu que, després de l'Holocaust d'Auschwitz, mai més no es podrà escriure poesia ni es podrà suportar el luxe de la literatura.

No tenim paraules per a experiències profundes, sinó música. La xerrameca, laica o religiosa, està desacreditada. La música no enganya. Déu escolta la música de les esferes i no es cansa.

L'addicció juvenil al mòbil

Per a un gran nombre d'adolescents el mòbil forma part de la vida quotidiana, igual que anar a l'escola o prendre un got de llet per esmorzar. És alguna cosa amb la qual han conviscut sempre.

Quan no estan junts es relacionen entre ells per mòbil, amb un argot que ni

saben exactament com l'han après. Té la seva sintaxi.

El mòbil pot arribar a ser una mordassa o addicció per a l'usuari, difícil de deixar. El mòbil és una cosa tan seva i tan habitual que ni coneixen les cabines telefòniques. Moltes coses avui semblen de l'Edat Mitjana.

Quan són a classe, posen el vibrador per esquivar els problemes disciplinaris que comporta el so d'un timbre impertinent. És freqüent que se l'emportin al llit, sota el coixí, també amb el vibrador, per evitar problemes de relació amb la família. Les «pessigolles» del mòbil silenciós els fan feliços parlant amb l'interlocutor. La gran felicitat d'ells i elles és «on-line». L'aparell està perpètuament disponible per a rebre missatges. Els missatges del mòbil solen dibuixar una xarxa de companys ben coneguts. La no presència física de l'altre facilita una relació peculiar, on hom s'arrisca a dir el que no diria a la cara. Això també ens pot passar als pares espirituals, no sempre tan espirituals. L'espiritualitat del mòbil també sol ser com de l'altre món.

Mn. Pere CAMPÀS BONAY

**CLÍNICA
PODOLÒGICA
MOIÀ**

DP: Carme Mendoza Sacra
Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.996

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

PI AMUNT

'Enric somicava, com un gosset apallissat, a set o vuit metres de terra, camuflat entre la ramadà del pi centenari que s'aixecava majestuós i senyorial a tocar de la casa. En tornar d'estudi, mentre amb una mà prenia la llesca de pa amb oli que li havia preparat l'àvia, amb l'altra etzibava un cop de porta prou potent per a fer trontollar el santcrist penjat a la paret del corredor. Escales avall, amb cara de pomes agres, no es fixava ni en els germans ni en la mare que el reclamava per fer-li un petó de benvinguda. Emmurriat, va travessar les estances inferiors de la casa i, assegut a la soca d'un presseguer mig inadaptat, va acabar-se el berenar mirant de reüll l'arbre gegantí que tenia al davant.

Al capdamunt de l'hort hi havia, en un tros enjardinat, uns rosers enganxats a la paret de la casa, un parell de cercles formats amb pedres arrodonides, portades del riu, amb herbes i flors de colors cridaners. Un parell de cadires de boga eren tot el mobiliari d'aquell assaig de jardí que tenia també un sòl de gespa irregular, amb algunes clapes de terra i uns quants rocs que feien de mal segarla, quan n'era el moment. La dalla que el pare de l'Enric feia servir per a aquesta tasca s'oscava més sovint del que hauria estat normal.

Ben bé fent escaire amb la façana est de l'edifici de tres plantes, s'hi aixecaven els dos pins que identificaven la casa i que treien el cap per damunt de la teulada. Creixien —o ja no, de vells que eren—, ben tractats pels amos i els elements. Arrecerats només del vent de ponent, havien de plantar cara a la tramuntana i als envits del vent del sud. Però havien resistit fermes i ufanosos el pas dels anys. El verd fosc i brillant de les seves fulles, punxegudes com agulles, es feia veure entre les flors rosades del presseguer, les roses quan s'esqueia

florida la primavera i, estiu enllà, el seriós verd de les verdures i dels llegums que creixien abraçats a les aspres de canya o d'avellaner de tonalitat groguenca.

L'Enric va sentir que alguna de les portes que menen a l'hort grinyolava. Això volia dir que s'acostava algú, i ell no tenia pas ganes de garlar. I menys encara d'escoltar cap prèdica. Mastegant l'últim tros de pa, va saltar com un esquiol fins a la primera branca del pi més proper a l'hort —ell en deia el seu pi—. Sempre escollia aquest per a les seves excursions tarzanianes. Malgrat els advertiments dels grans, no s'estava de pujar amunt i més amunt. L'arbre permetia una ascensió força còmoda i relativament segura (el brancam era atapeït i robust).

L'àvia el crida suaument. Sap que s'ha enfilat al pi. Fa veure que ha baixat a l'hort per collir tomàquets del sopar. I certament fa bossa amb el davantal i hi guarda els tomàquets que va collint. El cistelló que ha dut per a portar les verdures, l'ha deixat, expressament, ben bé sota el pi. Mentre hi aboca amb delicadesa els tomàquets"; guaita cel amunt per endevinar si el seu nét li segueix els moviments. I retorna indiferent on creixen, al voltant de les canyes, les amples fulles del mongetar. N'arrenca unes quantes tavelles, que guarda a la falda del davantal juntament amb un enciam i una escarola tendra i blanca. Guipa de tant en tant cap a dalt del pi, romanceja una estona i, quan decideix agafar el cistelló i marxar cap a la cuina, es dirigeix, mirant enlaire, a l'Enric per advertir-lo que no li escau de fer el tossut i que no trigui gaire a reunir-se, al menjador, amb la resta de la família.

Des de dalt el pi, l'Enric ressegueix i remira tots els fruiters que hi ha a l'hort, distribuïts ordenadament entre faves, patates, enciams, mongetes, carabassons i tomaqueres. I allà al fons de tot,

uns metres quadrats d'herba salvatge sense conrear, on creixen cada any uns quants quilos de maduixes i maduixots. El vailet, sense saber ben bé per quina raó, sent una inclinació especial per tots els arbustos i arbres, sigui quina sigui l'espècie a què pertanyen. De tots els que han arrelat i crescut a l'hort de casa, el més alt de tots, a part dels pins, és un pruner, ara ja farcit de fruits. No és pas que en sigui llaminer, però molts matins, encara regalimant rosada, li agrada abastar-ne un parell i, un cop hi ha clavat les dents, xuclar-ne tot el nèctar. És un arbre madur, aquest pruner de prunes clàudies. El tronc s'erigeix dret i rectilini des de terra fins a les primeres branques: gairebé dos metres amunt. Llavors tres ramals amb unes quantes branques cada un conformen una copa força regular on s'amaguen les clàudies fins que, madures ja, van a parar al rebost quasi subterrani on es guarden durant uns quants dies.

L'Enric, inquiet i xafarder, ha branquejat fins a un metre més avall per poder albirar més precisament una renglera de tres pereres curulles fins a arriscar l'esqueixament de les branques. Són com nanes. No aixequen gaire més de dos metres. Les peres d'aquests perers no són ni gaire grosses, ni gaire dolces, ni la seva carn és especialment fina. L'àvia en treu profit perquè en confita moltes en grossos pots i perquè n'utilitza, abusant-ne i tot, en els guisats.

Després de fixar-se en un migrat carbasser que anava serpentejant amb les seves flors grogues aquí i allà, va tornar a enfilarse pi amunt. Cada cop les branques eren més petites i més primes, no prou encara per a esdevenir en perill de trencar-se i etzibar-lo, capgirant, rostos avall. Va estar tant com va poder a l'extrem del branquilló que el sostenia, ja vinclant-se perillosament. Va recular atemorit i va estirar-se, llarg com era, entre dues rames molt juntes i robustes. Amb uns ulls com taronges, escodrinyava la capçana del pi del davant quan va arri-

bar-li la remor del brancatge en una hora sense vent. Va veure el seu germà que grimpava pi amunt, sense gaire traça, tot s'ha de dir. L'Enric va anar encara més enlaire i va cridar al germà que s'estigués de prosseguir l'escalada.

El cel, alliberat de núvols, anava mudant en gris blavós a mesura que el sol s'allunyava oest enllà. L'Enric encara va poder gaudir una estona, mirant embadalit, tan aviat dels fruiters del seu hort, com dels oms i blades que creixien a l'altra banda del carrer en un bac arrezerat que davallava metres i metres fins al fons d'un immens clot on les vessanes, en forma de fesol, proveïen d'hortalisses i verdures els veïns que les conreaven, vesprades i caps de setmana, després del jornal industrial en qualsevol de les fàbriques o tallers del poble. La joia que li causava l'admiració dels arbres no era prou intensa, però, per a esborrar de la seva cara el rastre de tristor que feia dies que l'anava corsecant.

Es va fer fosc. El sopar era a taula i l'Enric romania encimbellat més amunt del primer pis de la casa des d'on la seva mare el cridava insistentment. Quan va considerar que ja havia fet patir prou la mare, l'àvia i sobretot el pare, sense haver donat resposta a cap requeriment, va baixar de l'arbre. Lentament, fent aturades a cada branca i sanglotant amb cada saltiró, va arribar a baix. Es va mirar el pi, ja amb prou feines distingible en la foscor, i, mentre s'espolsava les fines fulles verdes que li havien quedat enganxades a la camisa i als pantalons, va arribar al menjador. No l'havien esperat i era a punt de ser servit el segon plat. Tots els van mirar amb severitat. Ell va enfonsar la forquilla fins al fons del plat de patates i cols que tenia al davant i, dirigint-se al seu pare entre suplicant i amenaçador, li va dir que per què s'havien de tallar, els pins. I va esclafir en un plor desconsolat.

Martí CASTELL I CASELLAS
(prosa premiada en el certamen
literari de la Festa de l'Arbre Fruiter)

DISCURS PRESIDENCIAL

Donat el seu interès, reproduïm el discurs pronunciat per la presidenta d'honor de la Festa de l'Arbre Fruïter d'enguany el dia 17 d'agost proppassat.

Quan el Patronat em va proposar de presidir la Festa no vaig trigar gaire a dir que n'acceptava l'honor, amb un punt d'inconsciència i una bona dosi de gosadia, ara ho veig clar. Tot seguit vaig pensar que segurament seria aquesta una de les presidències més particulars al llarg del centenar i escaig de celebracions. Pocs presidents o presidentes havien estat a l'altra banda, és a dir, on tots vostès es troben asseguts, tantes vegades; en calculo aproximadament una quarantena. Em preguntava també si aquest fet suposaria jugar amb avantatge o no. Quants discursos de tota mena no hauré escoltat tal dia com avui! Quants cops amb els companys i amics de Modilium no haurem parlat sobre el passat, el present i el futur de l'acte que ara ens aplega! Finalment vaig decidir que, per una vegada, parlaria més amb el cor i el sentiment que no pas amb el cervell. Els en demano excuses per endavant.

He dividit el parlament en tres parts i un epíleg —no s'espantin!— per tal d'endregar de la millor manera possible el que vull dir.

1ª part: Moia

És un diumenge de febrer de 1965. Una nena de tretze anys somica amb desconsol a la deserta plaça de Sant Sebastià, davant un monument de dubtosa qualitat artística que emmarca un sant mutilat. Tot el que veu la desconhorta, el camp del Moianès que per primer cop mira li sembla erm, gairebé mort, fa un fred que pela; i la nena, que sóc jo, ho troba tot tan lleig! Fins i tot li sembla flai-

rar un cert empudegament que ve dels Baus! Certament no fou un amor a primera vista. Val a dir que la nena havia passat els seus estius d'infantesa allà on —com diu el poeta— *els verds són tan espessos i tan vius que els prats semblen de pell, on l'herba és tan fina que l'aire s'entreté i la pentina mentre mulla la pinta en els tres rius* (1): a la vall de Ribes de Freser. Acostumada a un paisatge que podríem anomenar «pintoresc», aquella nena trobava sense suc ni bruc la vila i les terres moianeses.

L'amor li anà venint de mica en mica, suament però amb fermesa, fins que va entendre que Moia i els seus voltants eren d'una peça. L'amor li anà venint, com no podia ser d'una altra manera en ella, per la història; gràcies a un llibret que el seu pare comprà al P. Llogari Picanyol, *La villa de Moya de los orígenes prehistóricos a los tiempos napoleónicos*, i que ella llegí amb avidesa. Una contrada amb una història tan llarga, tan plena d'avatars, tan emocionant es fa estimar per força. Fou un amor conreat de mica en mica que arrelà **Tins** ara i per sempre.

2ª part: Francesc Viñas

És un dia qualsevol del juliol de 1967. Aquella nena és ara una adolescent de quinze anys. Desvagada, passa moltes tardes a la biblioteca del carrer de Sant Josep. Aquell dia li cau a les mans un llibre, una biografia... avui en diríem una biografia «autoritzada»; l'obra porta per títol *Francisco Vinas. El gran tenor espanyol fundador de la «Liga de Defensa del Árbol Frutal»*. La imaginació d'aquella adolescent, que sóc jo, vola tot llegint la història de la vida d'un personatge que sembla de conte, més apassionant que qualsevol novel·la.

Quantes vegades des del meu seient del cinquè pis del Gran Teatre del Liceu, temporada rere temporada, he somiat de

veure en Francesc Vinas interpretant el pelegrí penedit de *Parsifal*, o bé l'heroic cavaller del cigne de *Lohengrin*, qui sap si el visceral amant sicilià, el Turiddu de *Cavalleria rusticana*, o bé el triomfador general egipci Radamés d'*Aida*... Un estiu, tal dia com avui, en una Festa de l'Arbre, per fi vaig poder posar veu al moianès més internacional —amb permís de la Fura dels Baus—; recordo amb emoció quan per primera vegada vaig sentir el cant enregistrat de Francesc Vihas.

Anys a venir, també vaig comprendre que, endemés d'un insigne tenor, Vihas havia estat un ciutadà, un home del seu temps, compromès amb els anhels de tota una generació que es delia per endreçar un país, per projectar-lo, resolu- da, cap al futur: allò que en diuen «nou- centisme» i que omplí de llum el primer terç del segle XX. Aquesta nostra Festa de l'Arbre Fruiter de Moià n'és un fruit més, de l'esponerós arbre noucentista! I que poc que se'n parla, d'aquella genera- ció esplèndida, d'aquells anhels, de tants indubtables assoliments!

3^{part}: el Toll

Ara és un dilluns d'octubre de 1969. Aquella adolescent és ja una jove de dis- set anys i es troba asseguda en un banc de l'aula universitària. Naturalment, ha escollit d'estudiar història. L'assignatura, *Historia de Espana*, i el professor, Ricard Batista. La història es comença per la prehistòria i el professor parla, parla... fins que pronuncia els mots clau: una cova que es diu el Toll, que està en un poble que es diu Moià. En acabar la clas- se, aquella joveneta, que sóc jo, amaga la timidesa per un instant i s'adreça al professor: «Escolti, jo conec la cova del Toll, me l'ha ensenyada el senyor Surroca; ell també m'ha explicat que tot el que s'hi ha trobat és molt important; també conec Puig Rodó, i...» El professor la mira de dalt a baix i diu: «Senyoreta, vostè i jo hauríem de parlar.» En aquell moment segurament es decidí una vocació i una

professió que perduren. Quantes classes no hauré fet de prehistòria al llarg de més de trenta anys a la Universitat! Quantes vegades no hauré parlat del Toll a cente- nars, a milers d'estudiants!

Temps a venir, però, aquella vocació nascuda gràcies a la prehistòria de Moià s'eixamplà i donà lloc a uns més grans horitzons. L'interès per la prehistòria desembocà amb naturalitat en la divulga- ció i defensa del patrimoni històric i arqueològic.

Tal dia com avui, i en aquesta mateixa festa, em vaig dirigir als moianesos dient: *Els homes i les dones sempre hem esco- llit imatges per a representar els símbols, les idees, l'intangible; avui dia quan hom vol representar les qualitats d'un poble, la seva personalitat, acostuma a emprar una imatge que sol ser un element cultu- ral, un objecte, un museu, un monument. El Patrimoni Cultural ens dona prestigi, ens assegura un solatge digne d'enveja, demostra que no som uns nouvinguts... Si tot això és així, per què el nostre patri- moni rep generalment un tractament de tercera? Per què els ciutadans no exigim als nostres polítics una major cura envers uns béns que són de tots?* (2). Han pas- sat tretze anys i em continuo fent les mateixes preguntes.

Epíleg

Vivim temps difícils, tal volta com a persones o com a famílies, segur que com a poble i com a país.

Hi ha gent que diu que en aquests temps la cultura no és una necessitat de primer ordre. Que primer cal menjar, cal guarir-se, cal rebre els ensenyaments més bàsics. És clar! Però jo us dic que també cal nodrir-nos amb una altra mena de menges per tal de reeixir com a perso- nes, com a famílies, com a poble, com a país. Unes menges que trobem en les arrels antigues de la nostra història.

Hi ha gent que diu que s'ha d'haver tocat fons per a poder, amb un bon cop de peu, fer un bot i enlairar-se ben amunt.

Quin cop de peu millor que la força d'aquells que ens precediren, que ens continuen omplint de bellesa amb el record del seu art immortal, que ens il·luminen amb uns anhels que no han pas envellit!

Permetin-me que acabi amb la veu del poeta. Del meu pare, Josep Petit, que tal dia com avui fa trenta-tres anys, des d'aquí mateix els recità un poema. Només en llegiré uns fragments. Es diu «El bosc cremat» i el va escriure a Moià i per a Moià, en un d'aquells estius abrusadors, en què el Moianès cremava encès pel foc. La història és ben senzilla: el bosc passa els dies alegre i confiat, potser com nosaltres, les nostres famílies, el nostre poble, el nostre país. De cop i volta el bosc es crema i tot s'enfonsa, qui sap si també al nostre voltant, en el nostre poble, en el nostre país. El dolor, la tristor, el desesper ho amaren tot, però un nou dia neix, res no el detura. El bosc amb esforç rebrotarà, nosaltres, el nostre poble i el nostre país, amb esforç reeixirem. Diu així:

*Un bosc era de pins, roures i alzines,
clenxat per un camí de bon perfil,
amb abundor de cards plens de cardines,
d'arbuixells i de flors. L'airet subtil*

*Fa tres dies, però, quan ientrefosc més
igualava les ombres a pleret,* tendre

*entre el ressec fullam un foc va prendre
portat exprés per l'home a aquell indret.*

*Hores després molts arbres foguejaven...
Les flames, com destrals de foc, talaven
sense cap mirament ja en plena nit
i un garbuix de guspires estelaven,
per breus instants, un cel envermellit.*

*Esmorteït el bosc, ahir, la cendra,
com si fos una estora de neu tendra
tenyida pel dol gris del sofriment,
cobria tot el sòl sense comprendre
aquells interrogants de fum creixent*

*A la nit el bosc ha mort
i aquest matí estarà, per mala sort,
desproveït de cants de cadeneres,
pinsans i rossinyols. Sento una pena!
I tot per què? Per la sinistra mà
d'un home fet no sé de quina mena*

*Miro el cel i en aquest instant mateix
veig fondre's damunt meu l'última estrella.
Molt prop del bosc cremat el jorn ja neix
i en l'horitzó, com una gran parpella,
una ratlla de llum s'eixampla i creix... (3)
Que així sia!*

Maria Àngels PETIT I MENDIZÀBAL

«

(1) Fragment de *El miracle de sant Gil*, de Josep Petit i Colominas (Barcelona 1963).

(2) Publicat complet a *LA TOSCA*, setembre 1998, pp. 3-5.

(3) Publicat complet a *LATOSCA*, oct.-nov. 1979 [p.15].

CLINICA DENTAL

Dr. Marc Pujol Comajoan

ODONTOLOGIA GENERAL-URGÈNCIES
ORTODÒNCIA-IMPLANTS

Plaça Major, 10, 3r. 2a.

Tel. 93 830 06 98

08180 MOIÀ

NOTICIES DE L'ESTANY

La Festa Major de l'Estany va començar el dissabte dia 27 d'agost, a l'Hotel d'Entitats, amb la presentació, a càrrec d'Isabel Fonoll, del DVD *Estany d'ahir 5*, amb un recull de «Refransys d'ahir i d'avui. Al bosc: llenya i carbó. Senties. Artesania a l'Estany». El mateix dissabte a les deu del vespre, al claustre, hi va haver el concert IX Bachiana, a càrrec del Cor Madrigal, que, dirigit per Mireia Barrera, interpretà tres motets de J.S. Bach; enguany aquest cor celebra el seixantè aniversari de la seva fundació per Manuel Cabero; el concert s'integrava dins el cicle Stag-num.11.

L'endemà, diumenge 28 del mateix mes, es va fer una caminada popular.

El dijous dia 1 de setembre, a la biblioteca, es va inaugurar una mostra de dibuix infantil.

L'endemà, divendres dia 2 del mateix mes, es féu el lliurament de premis de la mostra de dibuix infantil, juntament amb un berenar per a la quitxalla i un ball de confeti infantil. Al vespre, correfoc amb els Diables de Rubí i, a la nit, Festa Jovestany, amb el discjòquei lu Padrisa.

El dissabte dia 3, a la pista, hi va haver

jocs per a la quitxalla i per a tothom. A la tarda, a la residència Pressegué, cantada d'havaneres a càrrec dels Cantaires de l'Esplai de Moià i, a la pista vella, campionat de bitlles catalanes.

L'endemà, diumenge dia 4, als baixos de l'ajuntament es va inaugurar l'exposició «Sàhara Occidental, l'oblit permanent. Ahir i avui d'una realitat: 36 anys d'exili en els camps de refugiats de Tinduf/Alger», organitzada per Ernest Vilches. A dos quarts d'una, missa especial d'homenatge a la gent gran. A la sortida, trobada de gegants i dinar de germanor, amb més de tres-centes persones. Al capvespre, al local del cine, concert de Moncho.

El dilluns dia 5, a la biblioteca, es van passar per la pantalla fotografies antigues de l'Estany.

L'endemà, dimarts dia 6, a la plaça va haver-hi jocs de taula per a totes les edats.

El dimecres dia 7 es va fer una projecció de cine familiar.

El dijous dia 8 de setembre, diada de la Nativitat de la Mare de Déu i festa major de Santa Maria de l'Estany, a les dotze del migdia es va oficiar una missa solemne. A la sortida, pregó de festa major, a càrrec de Rosa Maria Estrany i Llorens, fundadora i presidenta de la Fundació Esclerosi Múltiple, persona molt vinculada al poble des de fa força anys. Tot seguit, lliurament d'una placa d'agraïment pels vint-i-cinc anys de l'Agrupació de Defensa Forestal Quercus i també pel vint-i-cinquè aniversari de les Botxes de l'Estany. A la tarda, gimcana de bicicletes. A la nit, ball de gala, amb Albert Show.

L'endemà, divendres dia 9 del mateix mes, a la tarda es van fer jocs de cuina. A la nit, teatre a càrrec del grup de Teatre de Fals, amb l'obra *Ens trobarem a l'apartament*.

El dissabte dia 10 al matí van tenir lloc uns campionats de botifarra, de parxís i de dòmino. A la tarda, simultànies d'escacs, a càrrec de Víctor Rivas, i concert de festa major, amb Blue Marine. A la nit, gran ball de confeti.

L'endemà, diumenge dia 11, Diada Nacional de Catalunya, al matí a la Serreta es va hissar la senyera, es van cantar els Segadors i es va fer un pica-pica. També hi hagué campionat de botxes. A la tarda, *playback* i fi de festa major.

El dissabte dia 17 de setembre es va fer una excursió a peu a la Monjoia, amb visita a les instal·lacions que hi ha en aquell indret.

El dissabte dia 24 del mateix mes, a les del vespre, al claustre va tenir lloc un concert a càrrec de violinista Humbert Rovira i del pianista Joan Ribé, amb obres de Beethoven i Chopin, acte amb què es tancà el cicle Stagnum.11.

L'endemà, diumenge dia 25, es va fer una visita a la mina i a les obres, recorrent el tram que arriba al Molí del Castell.

El diumenge dia 2 d'octubre els esposos Francisco Rovira i Rosa Vila (que podem veure en la fotografia adjunta) van celebrar els seixanta anys de casats, juntament amb els seus fills, néts i besnéts. L'enhorabona!

Maria Estany ESPARÓ

NOTICIARI

LLEURE I CULTURA

El dissabte dia 3 de setembre a les deu del vespre, a l'auditori de Sant Josep, va tenir lloc un concert del pianista Daniel Ligorio, acte organitzat per Joventuts Musicals i que tancava el I Cicle d'Estiu Maria Vilardell Vihas (consistent en tres concerts).

Per al dissabte dia 24 del mateix mes el GEMI va programar una ascensió al pic Puigperic (2.810 m), a l'Arieja (França), coordinada per Joan Carles Garcia.

El dissabte dia 1 d'octubre a les nou del vespre, a l'auditori de Sant Josep, va tenir lloc un concert del pianista Kausikan Rajeshkumar (nascut a Londres l'any 1990), acte organitzat per Joventuts Musicals dins el cicle Xarxa Músiques Catalunya; va interpretar obres de Beethoven, Chopin, Ravel i Liszt.

El dilluns dia 3 del mateix mes, a les deu del matí, a Can Carner, hi hagué una conferència titulada «Els valors de la feina».

El dijous dia 6 a les vuit del vespre, també a Can Carner, conferència titulada «Reptes i fracassos per a emprenedors».

El divendres dia 7 durant tot el dia, al camp de golf de Montbrú, es va disputar la VI Trobada de Taxistes. A les deu del vespre, a l'Ateneu, concert de jazz a càrrec del Bernat Font Trio, acte organitzat pels Amics del Jazz en homenatge a la memòria de Francesc Xavier Tantià (*el Riereta*).

El diumenge dia 9, al camp de golf de Montbrú, 1r Trofeu Femení del Moianès.

EXPOSICIONS

Del 8 al 30 de setembre, a la Biblioteca de Moià, hi va haver una exposició de portades guanyadores del concurs Cavall Fort.

De finals de setembre fins al 13 d'octubre, a l'escola pública, exposició «Menja bé, tu hi guanyes», organitzada per l'àrea d'Atenció a les Persones, de la Diputació de Barcelona.

Del 4 al 9 d'octubre, al vestíbul de la casa de la vila, exposició «Cinema i pau», organitzada per la Fundació per la Pau amb el patrocini de la Diputació de Barcelona.

PREMIS

En el 32è Certamen Literari, convocat per l'Ajuntament de Calldetenes i que tingué l'acte de lliurament de premis el dissabte dia 17 de setembre, guanyà el premi de poesia «Jacint Verdaguer» el poeta Josep Fàbrega i Selva, de Calders, amb l'obra «Sense parèntesis».

En el Certamen Literari Joaquim Carbó, convocat per l'Ajuntament de Collsuspina i que tingué l'acte de lliurament de premis el dia 18 de setembre a la tarda, va obtenir el primer premi Miriam Cid i Moragas; el segon, Roger Clara i Soler; el tercer, Dolors Fonts i Ruaix; i una menció honorífica, Vicky Tejero i de la Rosa. El jurat era integrat per Pep Albanell, Josefina Fàbrega i Josep Ruaix.

L'enhorabona a tots els guardonats.

NOCES D'OR

El diumenge dia 18 de setembre van celebrar llurs noces d'or matrimonials dos matrimonis moianesos: la parella formada per Eugeni Roca i Rosa Maria Rosich, i la formada per Joan Bonilla i Roser Comas. Participaren en l'eucaristia a l'església parroquial i després compartiren un dinar familiar. Per molts anys!

RECAPTE BENÈFIC

Els dies 1-2 d'octubre es va fer un recapte d'aliments perquè Càritas parroquial de Moia pugui ajudar famílies necessitoses. Es van recollir un total de 332'5 kg, entre oli, sucre, llet, caldo, suc de fruita, arròs, pasta, patates, galetes, ametlles, nous, llegums, salsa de tomàquet, galetes, sobres de sopa, de sèmola, de farina, de sal, d'infusions, d'avecrem, de puré de patates, de

Colacao, llaunes de tonyina, de sardines, de pebrots, pots de melmelada, d'olives, de préssec en almívar, rajoles de xocolata, etc. També es recolliren 65'80 euros en metàl·lic. L'entitat benèfica dóna les gràcies a tots els col·laboradors.

CURSOS

La Cultura de la Dona ofereix, per al curs 2011-2012, sessions de ioga (amb la professora Pilar) i de pilates (amb la professora Mercè Monrós), com també de cuina.

L'Escola Forma ofereix classes de dibuix i pintura, per a adults, joves i infants. Per a més informació, tel. 93 820 91 59.

Els desitgem èxit.

DEFUNCIÓ

El dia 5 d'octubre va morir a Sabadell el P. Antoni Pina i Batllellé, escolapi, a l'edat de setanta anys i cinquanta-dos de vida religiosa. Havia estat rector de la comunitat escolàpia moianesa del juliol del 2003 al desembre del 2004. Al cel sia. Donem el condol a l'Escola Pia.

NOTA SUPPLICADA

El 14 de juliol proppassat, dia del traspass de la Nuri Colmenero, érem al Centre Hospitalari de Manresa, on vam romandre cinc setmanes. No sabíem que la Nuri estigués malalta i per això va ser per a nosaltres una gran sorpresa, a més d'un gran disgust assabentar-nos de la seva mort. La Nuri havia jugat amb els meus fills, la Nuri havia cuidat la meua néta Jessica quan era petita. Tots l'estimàvem i la Jessica deia sempre que entre elles dues hi havia un fil fet d'amor i de records d'infantesa que no es trencaria mai malgrat que passessin els anys. I la Nuri, d'ulls blavíssims, bona filla, bona esposa i bona mare, intel·ligent i simpàtica, ens ha deixat. El nostre condol surt de cor endins i volem fer-lo palès als seus pares,

germana, espòs, fillets i pares polítics. Ha estat una gran pèrdua. Que descansi en pau. — Família Noguera-Calvet.

MISCEL·LÀNIA

El blog d'internet «Enciclopèdia.cat» (com informava el dia 4 d'octubre) compta des d'aquest estiu amb un nou col·laborador, el moianès Carles Illa i Casanova (també gran col·laborador de LA TOSCA), que els facilita moltes fotografies, especialment de la Catalunya central.

Per al divendres dia 7 d'octubre a dos quarts de deu del vespre hi havia convocada a Can Carner una reunió de socis dels Tres Tombs per a parlar del futur d'aquesta festa. La junta actual demana voluntaris per a substituir les baixes que s'hi produeixen.

S'ha trobat una aliança d'or, amb inicials incloses, en el camí de la Tosca, cantonada amb el carrer Lleida, de Moià. Qui l'hagi perduda pot posar-se en contacte amb els senyors Crusat (tel. 93 830 02 16).

Ràdio Moià (107,8 FM) emet cada dimecres a les nou del vespre el programa «El xiu-xiu 6», amb diversos ingredients, com ara entrevistes, concursos, notícies, música, etc.

TVMoianès (www.moianes.tv) ofereix també informació diversa.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Olerguer i Berta Fonts i Pujol (germans bessons), fills de Jordi (natural de Moià) i Montserrat (natural de Manresa), dia 11 de juny, a Calders.

Hugo López i Romero, fill de David i de Cristina, dia 26 d'agost.

Júlia Garcia i Ferrer, filla de Xavi i de Montse, dia 1 de setembre.

Aissatou Doucoure, filla de Diaby i de Maro, dia 7 de setembre.

Genis Serrat i Gutiérrez, fill de Jordi i de Maria Pilar, dia 15 de setembre.

Aina Garcia i Prat, filla de Kiku i d'Anna, dia 27 de setembre.

L'enhorabona als venturosos pares.

Casaments

Óscar Hueso i Santa Eugènia (natural i veí de Moià) amb Laura Sentias i Verdaguer (natural de Santa Maria d'Oló i veïna de Moià), dia 10 de setembre.

David Ribó i Ayuso (natural de Barcelona) amb Maria Núria Ruaix i Belles (natural de Moià i neboda del nostre director, Mn. Josep Ruaix, a qui donem l'enhorabona), dia 9 de setembre, a Sant Sebastià de la Guàrdia (Palafrugell).

Felicitem els nuvis.

Defuncions

Dolors Montràs i Mayans, de vuitanta-nou anys, vídua de Francisco Vilalta, dia 30 d'agost.

Maria Dolors Vilardell i Pons, de setanta anys, dia 3 de setembre, a Canovelles (però era filla de Moià).

Àngel Prat i Barea, de setanta anys, vidu de Leonor Arango Martínez, dia 15 de setembre.

Josep Martínez i-faixau, de seixanta-nou anys, vidu d'Antònia Terés Olivé, dia 23 de setembre.

Ramon Duran i Federico, de setanta anys, dia 25 de setembre.

Al cel sien. Donem el condol als seus familiars.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Els qui vulguin donar-nos articles, notícies o altre material per al pròxim número han de fer-nos-ho arribar abans del dia 20 de novembre, en què tancarem l'edició. Demanem que hom ens informi d'esdeveniments com naixements, casaments, defuncions esdevingudes fora de Moià, finals de carrera, festes familiars, activitats d'entitats, etc. (es pot fer, per exemple, a través del nostre correu electrònic latosca@latosca.org). Agraïrem

també que els encarregats de repartir programes per les botigues i cartelleres ens en deixin un exemplar a la nostra bústia de Can Carner (on també hom pot dipositar la correspondència adreçada a LA TOSCA). Gràcies.

Així mateix, valdria la pena que els subscriptors ens informessin dels canvis de domicili o de titularitat de la subscripció, a fi d'evitar extraviaments dels exemplars que enviem per correu.

Les subscripcions ajuden

La Tosca

¿Ja tens el llibre
Moia, sempre Moia,
de Liduvina Daví?
Es troba a les llibreries de la vila.

ASFALTEX
75 ANIVERSARIO

ASFALTEX
AQUASEAL

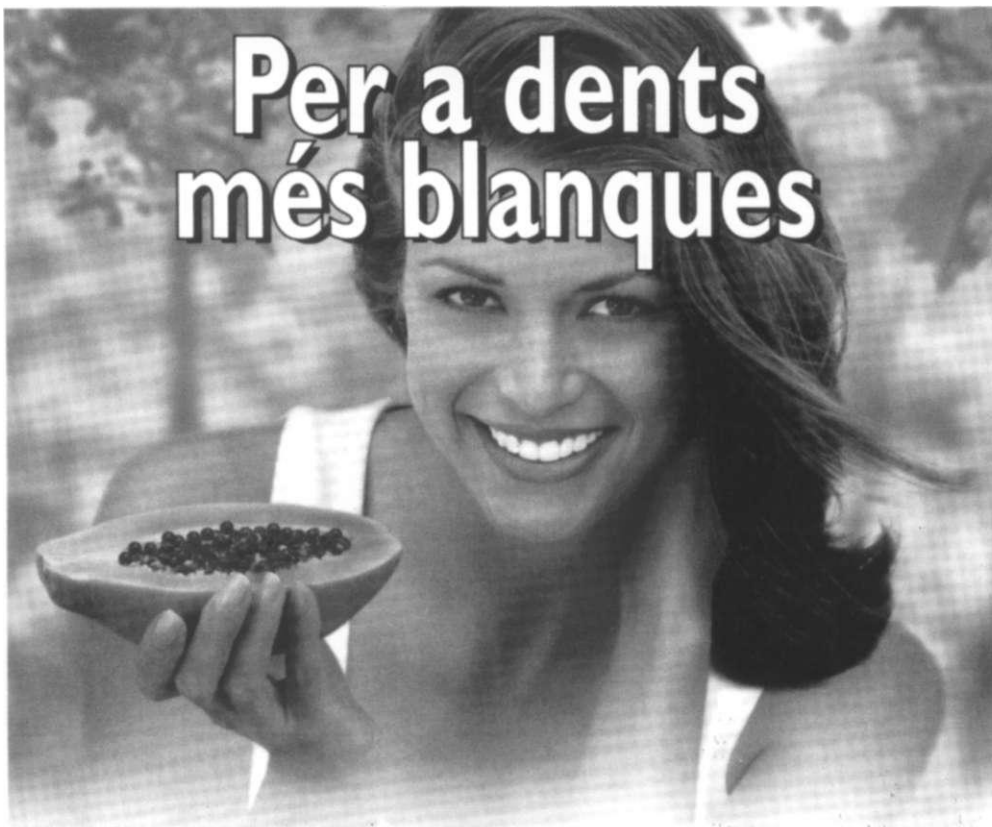
ASFALTEX
CAMPOLIN

ASFALTEX
LAMPIN

ASFALTEX
SOLUCIONES ACUSTICAS EFICACES

BARCELONA: C/ Ter 12-14 (Pol. Ind. CAN CALOPA) • ☎ 936 747 112 Fax 935 894 393 • ✉ Apdo. (P.O. Box) 60 • 08174 SANT CUGAT DEL VALLÈS (Barcelona)

**Per a dents
més blanques**

DENTIBLANC

El dentífric amb extracte de papaia,
d'enèrgica acció emblanquidora.

**DENTS NETES,
BLANQUES I
BRILLANTS**

Demani consell farmacèutic.

MOIANES - MOIANES

Magnífica mostra de punta al coixí, confeccionada per la moianesa Nati Pladevall (fot. de C. Illa)